

АНАЛИЗ
НА СЪДЕБНАТА ПРАКТИКА НА ВЪРХОВНИЯ АДМИНИСТРАТИВЕН
СЪД
ПО ДЕЛА С ПРЕДМЕТ - ДИСЦИПЛИНАРНИ ПРОИЗВОДСТВА ПО
ЗАКОНА ЗА СЪДЕБНАТА ВЛАСТ
ЗА ПЕРИОДА 2013 г. - 2017 г.

Целта на настоящия анализ е обобщаване на съдебната практика по дисциплинарните производства по Закона за съдебната власт, подобряване на стандартите при разглеждане на дисциплинарни производства и приеманите решения по тях, както и да се дефинират проблемите при прилагането на Закона за съдебната власт в производствата относно дисциплинарната отговорност на съдиите, прокурорите и следователите. Настоящото изложение цели и да се изработи единна система за обективна преценка на всички относими обстоятелства при определяне на вида и размера на дисциплинарните наказания на магистратите, както и да се уеднаквят дисциплинарните практики за едни и същи нарушения, с оглед принципите на последователност и предвидимост, регламентирани в чл. 13 от Административнопроцесуалния кодекс.

Дисциплинарната отговорност на съдиите, прокурорите и следователите е уредена в Глава XVI от Закона за съдебната власт (ЗСВ). Решението, с което Висшият съдебен съвет (ВСС) се произнася по наличието на дисциплинарно нарушение и с което налага дисциплинарно наказание или съответно при отсъствие на дисциплинарно нарушение, не налага дисциплинарно наказание, подлежи на обжалване пред тричленен състав на Върховния административен съд (ВАС) по реда на АПК. Касационната инстанция, която осъществява проверка на първоинстанционното съдебно решение е петчленен състав на ВАС.

За постигането на реформа в съдебната система ЗСВ претърпя изменение с ДВ, бр. 62, в сила от 09.08.2016 г., като една от основните промени е заложена в чл. 30, ал. 1 ЗСВ и предвижда, че ВСС осъществява правомощията си чрез пленум, съдийска и прокурорска колегия. Съгласно чл. 30, ал. 5, т. 3 ЗСВ съдийската колегия и прокурорската колегия поотделно и в съответствие с професионалната си насоченост налагат дисциплинарните наказания. Въведени са и редица други изменения в

Глава XVI ЗСВ, в т.ч. видовете дисциплинарни нарушения, видовете дисциплинарни наказания, давностният срок за конкретни дисциплинарни нарушения, компетентните органи, които могат да отправят предложения за налагане на дисциплинарни наказания и съответно органите, които могат да налагат дисциплинарни наказания и др. Тези промени способстват за преодоляване на някои от проблемите, констатирани във връзка с провеждане на дисциплинарните производства срещу магистрати.

Един от ключовите моменти за постигане на реална реформа в съдебната власт е въвеждането на ясни и проследими стандарти при осъществяване на дисциплинарната дейност на ВСС, както и предвидимост и последователност на съдебната практика при разрешаване на споровете във връзка с посочената дейност. При изготвянето на настоящия анализ се установява противоречие в дисциплинарната практика, като решаването на този проблем е от основно значение за повишаване на доверието в съдебната система. Редица от проблемите са свързани с непоследователност в практиката на ВСС при провеждане на дисциплинарните производства. Например, когато процедурата касае нарушаване на Етичния кодекс или представлява действия, които накърняват престижа на съдебната власт, точният обхват на дисциплинарната отговорност е неясен, което води до постановяване на неправилни решения, съответно отмяната им от ВАС. За преодоляване на този проблем е необходимо наличието на ясни дисциплинарни стандарти, като за идентични нарушения с оглед всички факти, анализирани в дисциплинарните производства, следва да се налагат еднакви наказания. За тази цел в настоящото изложение ще се осъществи детайлен анализ на съдебната практика по дисциплинарни дела по ЗСВ.

За периода от 2013 г. до 2017 г. във ВАС са образувани 93 административни дела, с предмет решения на ВСС (след изменението на ЗСВ, ДВ, бр. 62, в сила от 09.08.2016 г., Съдийска колегия на ВСС и Прокурорска колегия на ВСС), с които се налагат, съответно не се налагат дисциплинарни наказания на магистрати. До изменението на ЗСВ (ДВ, бр. 62, в сила от 09.08.2016 г.) предвидените дисциплинарни наказания са: забележка; порицание; намаляване на основното трудово възнаграждение от 10 до 25 на сто за срок от 6 месеца до две години; понижаване в ранг или в длъжност в същия орган на съдебната власт за срок от една до три години; освобождаване от длъжност като административен ръководител или заместник на административен ръководител; дисциплинарно

освобождаване от длъжност. За да се анализира най-пълно съдебната практика по отношение на дисциплинарната производства по ЗСВ и за да се изработи стандарт за тези производства, в настоящото изложение ще се анализира дисциплинарната практика по вида на наложеното наказание, съответно по вида на предложеното и неналожено дисциплинарно наказание.

Дисциплинарно наказание „Забележка“ – чл. 308, ал. 1, т. 1 ЗСВ

За периода от 2013 г. до 2017 г. ВСС е наложил на петима магистрата дисциплинарно наказание „забележка“ и е потвърдил 15 заповеди на административен ръководител, с което е наложено посоченото наказание. През разглеждания период кадровият орган не е потвърдил 5 заповеди на административен ръководител за налагане на наказанието по чл. 308, ал. 1, т. 1 от ЗСВ и е изменил 1 заповед на административен ръководител за налагане на наказание „порицание“.

- 4 броя **дисциплинарни** дела са образувани срещу магистрати за извършени от тях нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ (сегашна редакция на чл. 307, ал. 3, т. 1 с.з.) – „системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони“.

- 7 броя **дисциплинарни** дела са образувани срещу магистрати за извършени от тях нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ (сегашна редакция на чл. 307, ал. 3, т. 2 с.з.) – „действие или бездействие, което неоправдано забавя производството“.

- Най-многобройни са образуваните **дисциплинарни** дела за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и 4 ЗСВ (изм. - ДВ, бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г.) - „нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати“ и „действие или бездействие, което накърнява престижа на съдебната власт“ (сегашен чл. 307, ал. 3, т. 3 ЗСВ (изм. – ДВ, бр. 33 от 2009 г., доп., бр. 103 от 2009 г., в сила от 29.12.2009 г., изм., бр. 1 от 2011 г., в сила от 4.01.2011 г., бр. 62 от 2016 г., в сила от 9.08.2016 г.) – „действие или бездействие, включително нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати, което накърнява престижа на съдебната власт. По тези текстове са образувани общо 12 дисциплинарни дела.

- 10 броя **дисциплинарни** дела са образувани срещу магистрати за извършени от тях нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ (сегашна редакция на чл. 307, ал. 3, т. 4 с.з.) – „неизпълнение на други служебни задължения“.

При анализ на съдебната практика се установява, че след обжалване от страна на засегнатото от акта лице, ВАС е потвърдил 15 решения за налагане на дисциплинарно наказание на магистрати по чл. 308, ал. 1, т. 1 ЗСВ. Съдът е приел, че са налице достатъчно доказателства, подкрепящи извода на дисциплинарно наказващия орган за допуснато от страна на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 – 5 ЗСВ, за което с оглед вината и тежестта на извършеното нарушение е обосновано налагане на предвиденото в закона най-леко наказание „забележка“.

8 от разглежданите пред ВАС дела са приключили с отмяна на решението на ВСС, респ. отменено е наложеното от кадровия орган дисциплинарно наказание на съответния магистрат.

Причините, поради които са отменени актовете на кадровия орган са:

1) нарушения на материалноправни разпоредби, включително неустановеност на фактическия състав на дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 3 (сегашна ал. 4) ЗСВ (решение № 1355/09.02.2016 г. по адм. дело № 9115/2015 г. ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 4315/13.04.2016 г. ВАС, петчленен състав; решение № 15051/28.11.2012 г. по адм. дело № 8559/2012 г. на ВАС, шесто отделение; решение № 14795 от 27.11.2012 г. по адм. дело № 8288/2012 г. на ВАС, шесто отделение; решение № 1259/25.01.2013 г. по адм. дело № 9430/2012 г. на ВАС, шесто отделение; решение № 16074/17.12.2012 г. по адм. дело № 5421/2012 г. на ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 4562/02.04.2013 г. по адм. дело № 2729/2013 г. на ВАС, петчленен състав);

2) нарушения на административнопроизводствените правила - нарушено право на защита, нарушения във връзка с приемането и кворума при гласуване, неспазване на сроковете по чл. 310, ал. 1 ЗСВ за образуване на дисциплинарното производство (решение № 1509/06.02.2017 г. по адм. дело № 12713/2016 г. на ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 7612/15.06.2017 г. по адм. дело № 3982/2017 г. на ВАС, петчленен състав; решение № 6087/30.04.2013 г. по адм. дело № 9171/2012 г. на ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 13719/22.10.2013 г. на ВАС, петчленен състав).

Цитираното по-горе решение по адм. дело № 9171/2012 г. на ВАС, поставя някои въпроси във връзка с приложението и тълкуването на чл. 310 ЗСВ и конкретно ал. 3 на разпоредбата във връзка с откриването на нарушението, изразяващо се в бездействие.

Откриването на нарушението поначало се свързва с узнаването от органа на дисциплинарна власт на установено в съществените му признаци нарушение на служебната дисциплина. Такова откриване е налице, когато е установен субекта на нарушението, времето, мястото на извършването и съществените признаци на деянието от обективна и субективна страна, които го квалифицират като дисциплинарно нарушение. Обстоятелството дали деянието представлява дисциплинарно нарушение и следва ли за него да бъде наложено дисциплинарно наказание, респ. какво да е то по вид и размер, преценява органа – носител на дисциплинарна власт. Тази преценка намира израз във взетото от последния решение, от което произтичат и съответните последици за извършилия деянието магистрат. Поради това шестмесечният срок по чл. 310, ал. 1 ЗСВ започва да тече – най-общо казано от момента, в който съществуват условия за извършването на такава преценка.

Срокът за образуване на дисциплинарното производство като юридическо събитие, с чието начало и край законът свързва проявлението на определени юридически факти и настъпването на съответните правни последици, е относим единствено към обективния факт на откритото дисциплинарно нарушение. Поради това не се прилага по отделно за всяко от активно легитимираните лица по чл. 312, ал. 1 ЗСВ, а започва да тече когато който и да е от тях установи дисциплинарната простъпка на съответния магистрат. Всяко друго тълкуване води до новиране на изтекли преклузивни срокове и пренебрегва правното действие на давността.

В практиката съществуват проблеми с прилагането и тълкуването на ал. 3 на чл. 310 ЗСВ, съобразно която, когато нарушението се изразява в бездействие, сроковете по ал. 1 започват да текат от откриването му. Съществените въпроси тук са откога започва да се извършва нарушението, изразяващо се в бездействие на магистрата, докога се извършва това нарушение и откога се счита за открито.

Приема се, че нарушението е извършено в момента, когато е следвало да бъде изпълнено задължението. При установените в процесуалните закони инструктивни срокове за извършване на определени действия от съдии, прокурори и следователи, неизпълнението на

служебните задължения като вид дисциплинарно нарушение се счита извършено на следващия ден след изтичането на съответния срок. Съобразно действащата правна норма сроковете по чл. 310, ал. 1 ЗСВ текат от момента на откриването на нарушението, изразяващо се в бездействие, като правото на административно наказващия орган да наложи наказание за него се погасява след изтичането на сроковете по чл. 310, ал. 1 ЗСВ, независимо че нарушението продължава всеки ден след изтичането на процесуалния срок, в който е следвало да бъде извършено определено действие от магистрата. Сроковете за ангажиране на дисциплинарната отговорност са давностни и целят своевременното откриване на дисциплинарните нарушения и срочното реализиране на дисциплинарната отговорност на магистратите.

Известно различие относно времето на откриване на нарушенията по чл. 307, ал. 2, предл. второ и по чл. 307, ал. 3, т. 3, предл. второ ЗСВ – действия, накърняващи престижа на съдебната власт, е въведено във второто изречение на чл. 310, ал. 3 ЗСВ, съобразно която сроковете по ал. 1 започват да текат от публичното оповестяване на действията, накърняващи престижа на съдебната власт. Това разрешение е справедливо предвид особеностите на посоченото дисциплинарно нарушение. Резултатът от действието на съответния магистрат в този случай настъпва не към момента на извършване на действието, а към датата, когато това действие стане публично достояние. Тогава именно се проявява и самото нарушение.

За целите на настоящия анализ следва да се постави акцент и по въпроса за нуждата от приемане на критерии относно понятието „разумен срок“ и пределна натовареност за съдии, прокурори и следователи, необходими при преценката на относимите обстоятелства по множество дела против магистрати, просрочили изготвянето на съдебните актове с оглед процесуалните срокове посочени в чл. 235, ал. 5 ГПК. Липсата на такива правила нарушава принципите, залегнали в чл. 8, ал. 2, чл. 12 и чл. 13 АПК. При това положение противоречивата практика на ВСС по дисциплинарни производства се явява логична последица, т.к. не може да се избегне проявата на субективизъм при вземането на решенията. Последица на тази „празнота“ е и невъзможността за съда да осъществи контрол за законосъобразност по отношение на тези актове на кадровия орган. Освен това съществува риск с така наложените дисциплинарни наказания да не бъдат постигнати целите на дисциплинарното наказание,

насочени към мобилизиране на магистрата, постигане на по-висока ефективност в работата му и превантивен ефект (в този смисъл: решение № 14207/27.11.2014 г. по адм. дело № 5583/2014 г. на ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 2358/10.03.2015 г. на ВАС, петчленен състав, решение № 14780 от 11.11.2013 г. по адм. дело № 11940/2013 г. на ВАС, петчленен състав).

През проверявания период ВАС е отменил 2 решения на ВСС по дисциплинарни дела срещу магистрати и е върнал административната преписка на органа от фазата на гласуване на решение по чл. 320 ЗСВ за издаване на мотивиран акт с оглед резултата, който ще бъде постигнат (решение 7137/16.06.2015 г. на ВАС, шесто отделение по адм. дело № 3578/2015 г. на ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 13143/07.12.2015 г. по адм. дело № 11167/2015 г. на петчленен състав; решение № 3471/27.03.2015 г. по адм. дело № 15629/2014 г. на ВАС, шесто отделение, оставено в сила с решение № 7933/30.06.2015 г. по адм. дело № 5345/2015 г. на ВАС, петчленен състав).

Предложението по чл. 312, ал. 1 ЗСВ за налагане на дисциплинарно наказание поставя началото и очертава предмета на провежданото дисциплинарно производство (Арг.: чл. 316, ал. 2, във вр. с чл. 319, ал. 1 и чл. 320, ал. 3 ЗСВ), поради което ВСС е обвързан от предложенията на компетентните органи и следва да образува дисциплинарно производство, като дължи произнасяне по всяко едно от вменените нарушения на дисциплинарно привлеченото лице. В практиката си ВАС застъпва становище, че при отхвърляне на внесено предложение, без да се обсъдят всички визирани в него основания е налице съществено нарушение на административно производствените правила, което съставлява отменително основание по смисъла на чл. 146, т. 3 АПК. Счита се още, че е недопустимо ВСС да се произнася по невъведено от органа по чл. 312 ЗСВ фактическо основание за налагане на дисциплинарно наказание, т.к. такова произнасяне е извън предмета на предложението и нарушава правото на защита на лицето, привлечено към дисциплинарна отговорност. Съответно - несъставомерността на вменените нарушения обосновава неоснователност на предложението по чл. 312 ЗСВ, което дисциплинарно наказващият орган не може да изменя.

ВАС последователно и безпротиворечиво приема още, че за ВСС като дисциплинарно наказващ орган не е задължително предложението на вносителя за вида и размера на дисциплинарното наказание, т.к. при

неговото определяне е изцяло в правомощията на кадровия орган, който действа при условията на оперативна самостоятелност, т.е. определя и налага дисциплинарното наказание по свободна преценка с оглед характера и тежестта на установеното дисциплинарно нарушение. Поради това не е необходимо в предложението си вносителят по чл. 312 ЗСВ да посочва вида и размера на дисциплинарното наказание. ВСС, след преценка на вмененото с предложението дисциплинарно нарушение, определя чрез жребий дисциплинарен състав по чл. 316, ал. 3 ЗСВ. По аргумент от чл. 319, ал. 1 ЗСВ, едва дисциплинарният състав предлага в решението си наказанието, но единствено ВСС е компетентен да наложи някое от предвидените в чл. 308 ЗСВ дисциплинарни наказания.

Няма забрана всеки от субектите по чл. 312 ЗСВ да внесе предложение за налагане на дисциплинарно наказание едновременно и/или независимо един от друг. В закона не е предвидено ограничение внасянето на предложение от един от правоимащите субекти по чл. 312, ал. 1 ЗСВ да препятства правата на останалите да сезират кадровия орган. В подобна хипотеза постъпилите предложения се разглеждат в едно общо дисциплинарно производство, дисциплинарният състав преценява действията на магистрата и за установените нарушения предлага на ВСС да наложи едно дисциплинарно наказание, с което е спазен общият принцип да се налага една санкция за едно и също нарушение.

Дисциплинарно наказание „Порицание“ – чл. 308, ал. 1, т. 2 ЗСВ

За периода от 2013 г. до 2017 г. ВСС е наложил на 7 магистрата дисциплинарно наказание „порицание“ и е потвърдил 3 заповеди на административен ръководител, с което е наложено посоченото наказание. През разглеждания период кадровият орган не е потвърдил 1 заповед на административен ръководител за налагане на наказанието по чл. 308, ал. 1, т. 2 от ЗСВ и е отменил 1 заповед на административен ръководител за налагане на „порицание“.

Прегледът на съдебната практика установява, че само по отношение на един случай за извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ – „системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони“ ВСС е потвърдил заповедта на административния ръководител за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“. Соченото нарушение по чл.

307, ал. 4, т. 1 ЗСВ се изразява в бездействие при изпълнение на задължението за изготвяне на съдебни актове по 2 бр. граждански дела. Констатираната забава в изписването на съдебните решение е 11 месеца по едното дело и 10 месеца по второто от процесните дела. ВАС е отменил решението на ВСС, с което е потвърдена заповедта на административния ръководител за налагане на дисциплинарно наказание „порицание“, поради липса на „системност“. Застъпено е становището, че за да е налице правното основание по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, следва нарушението да е извършено поне по 3 дела. В конкретният казус тричленният състав на ВАС е установил също, че наказващият орган не е изследвал формата на вината, която има значение за определяне на размера на наказанието, т.к. не е отчетел високата натовареност на наказания магистрат – решени 867 дела за периода от 25.07.2011 г. до 31.01.2012 г. Неизследването на посочените факти, според съда, сочи на порочност на административния акт и във връзка с прилагането на чл. 309 ЗСВ, рефлектирайки върху съразмерността на наложеното наказание, защото с налагането му се цели превантивен и възпиращ ефект за магистрата. Това тълкуване е залегнало в решение № 999 от 22.01.2013 г. по адм. дело № 4996/2012 г. на ВАС, шесто отделение.

ВСС е наложил най-много дисциплинарни наказания „порицание“ за дисциплинарното нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ „действие или бездействие, което неоправдано забавя производството“. Кадровият орган е отменил 1 заповед на административния ръководител за налагане на наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2 ЗСВ за извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 с.з., изразяващо се в неоправдано забавяне на приключване на производството по 1 досъдебно производство на магистрат в качеството му на наблюдаващ прокурор; умишлено ограничаване правото на обвиняемия по същото производство да обжалва актовете на прокурора и осуетяване произнасяне на компетентния орган; нарушения на реда и начина за предоставяне на достъп на органите на съдебната власт до Национална база данни „Население“ съгласно ЗЗЛД. ВСС е приел, че сочените от административния ръководител нарушения на служебните задължения, не съставляват дисциплинарни такива по смисъла на чл. 307, ал. 4 ЗСВ.

ВАС е отхвърлил жалбата на административния ръководител срещу решението на ВСС, с което е отменена заповедта му за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2 от ЗСВ, като е възприел изводите на административния орган по отношение на посочените по-горе

нарушения. Фактите по делото сочат за непрекъснато движение на досъдебното производство, предмет на заповедта на административния ръководител, поради обжалване на постановленията на районната прокуратура и, че по него до последния момент са се извършвали процесуални действия. Същите са реализирани по реда и на основание чл. 234, ал. 3 НПК, след като е била отчетена фактическата и правна сложност на производството. По отношение ограничаването на правото на обвиняемия да обжалва актовете на прокурора е отчетено, че последният е предприел необходимите действия по окомплектоване на жалбата с досъдебното производство и придвижването ѝ в съда. За правилен е приет и изводът на ВСС, че не е допуснато нарушение на достъпа за предоставяне на информация съгласно ЗЗЛД, т.к. разпоредената справка за определени лица е изготвена от разследващ полицай, съобразно вътрешните правила на МВР. Така установеното е възприето и от съдебния състав по адм. дело № 4852/2013 г. на ВАС, шесто отделение, като ангажиране на дисциплинарна отговорност за действия и бездействия, които не съставляват дисциплинарни нарушения по смисъла на ЗСВ.

Кадровият орган е наложил на наказание „порицание“ на прокурор от районна прокуратура за нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, изразяващо се в неоправдано бездействие, забавяйки приключването на 14 спрени наказателни производства срещу известен извършител. Установено е, че по 6 броя от делата не е извършвал никакви действия в продължение на повече от 3 години, по 4 от тях е бездействал в продължение на повече от 2 години, по 3 от тях - близо година и половина и по 1 – една година. ВСС е приел, че прокурорът не е изпълнил задълженията си по чл. 46, ал. 2, т. 1 и по чл. 196, ал. 1, т. 1 НПК – да осъществява постоянен надзор за законосъобразното и своевременно провеждане на разследването и да контролира непрекъснато неговия ход, като проучва и проверява всички материали по делото. Жалбата на районния прокурор срещу решението на ВСС е отхвърлена от тричленния състав на шесто отделение на ВАС по адм. дело № 14892/2014 г., който е приел, че жалбоподателят е следвало да предприеме процесуални действия, насочени към отпадане на основанията за спиране на досъдебните производства, възобновяването и приключването им, като възлага на съответните оперативно - издирвателни органи или да извършва лично периодични проверки дали са отпаднали основанията за спиране на производството, периодично да изисква информация за хода на издирването. С проявеното от него бездействие по

14 бр. досъдебни производства, по четири от които е изтекла давността по чл. 81, ал. 3 НК, прокурорът е извършил нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ и наложеното му наказание „порицание“ съответства на тежестта на нарушението и останалите критерии по чл. 309 ЗСВ. С решение по адм. дело № 7485/2015 г. на петчленен състав, решението на тричленния състав на шесто отделение на ВАС, е оставено в сила.

ВСС е наложил наказание „порицание“ на следовател в НСлС за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 и т. 5 ЗСВ – „действие или бездействие, което неоправдано забавя производството“ и „неизпълнение на други служебни задължения“, изразяващо се в неоснователно забавяне на разследването по три следствени дела, като установената забавяне от делата е била повече от половин година, по другото – 15 месеца, и по третото следствено дело – 13 месеца. Предложението за налагане на наказание „намаляване на основното трудово възнаграждение с 25 на сто за срок от две години“ на следователя, е направено от главния прокурор, но при преценка на фактите по дисциплинарното дело, ВСС е приел, че магистратът следва да бъде наказан с по-леко наказание, поради което му е наложено „порицание“. При оспорването пред ВАС, с решение по адм. дело № 5661/2015 г. тричленният състав на шесто отделение е отхвърлил жалбата на следователя по съображения, че допуснатите забавяния по разследването на трите следствени дела, не може да бъде оправдано и с прекомерна натовареност на следователя, предвид в пъти по-малкото натоварване на следователите в НСлС. С бездействието си магистратът е нарушил чл. 197, чл. 203, ал. 1 и ал. 2 и чл. 234 НПК, което от друга страна представлява дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 и т. 5 ЗСВ.

С решение по адм. дело № 14580/2015 г. на петчленен състав на ВАС, решението на тричленния състав на шесто отделение по адм. дело № 5661/2015 г., както и решението на ВСС, с което е наложено дисциплинарното наказание „порицание“ на следователя са отменени, поради това, че на първо място, не е установено какви конкретни действия в кръга на службата на следователя са осъществявали нарушение на служебните задължения при разследването на възложените му дела, и на второ място, трябвало е да се установи тези служебни задължения при какви обективни и субективни параметри се извършват или е следвало да бъдат извършени, за да се приеме, че е налице нарушение. Касационната инстанция е приела, че е необходимо да се извърши анализ при различните видове дела, каква е спецификата на разследването, какъв е средният обем

от процесуално следствени действия за определен вид дела, какви са видовете действия извън разследването, но наложителни във връзка с организацията на разследването, има ли тактика на разследването по видове дела и евентуалните срокове, като се посочат количествени и качествени показатели в средностатистически размер по видове дела. С оглед горните критерии и сравнителен анализ съдът е приел, че не може да бъде направен извод, че при определени дела извън средностатистическите фактори и предпоставки влияещи на разследването има действително и реално поведение на магистрата, с което той нарушава служебните си задължения извън стандарта на функционалните си задължения. На следващо място, в дисциплинарното производство възраженията на следователя не са били обсъждани, а те са били именно във връзка с всички по-горе цитирани фактори и обективни предпоставки от значение за преценката има ли дисциплинарно нарушение. При тези констатации петчленният състав е стигнал до извод за нарушаване на административнопроизводствените правила, довели до нарушаване на правото на защита на магистрата, поради което административният акт е отменен.

С решение на ВСС е наложено наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2 ЗСВ за извършени от следовател в Следствен отдел на СГП дисциплинарни нарушения: по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, изразяващо се в продължително бездействие (30.11.2013 г. – 22.04.2014 г.) по едно досъдебно производство; по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ – неизпълнение на служебните задължения по изпращане на досъдебното производство на наблюдаващия прокурор, въпреки дадените изрични указания в тази насока и изпратените две напомнителни писма.

С решение по адм. дело № 7104/2015 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на дисциплинарно наказания магистрат, като е приел, че липсват данни за прекомерна натовареност, поради което бездействие в рамките на пет месеца по досъдебното производство и неизпълнението на указанията на прокурора, представляват нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 и т. 5 ЗСВ, като наказанието е определено с оглед изискванията на чл. 309 ЗСВ. С решение по адм. дело № 2000/2016 г. на петчленен състав на ВАС е оставено в сила решението по адм. дело № 7104/2015 г. на тричленния състав на шесто отделение.

С решение по протокол № 41/16.07.2015 г. ВСС е наложил наказание по чл. 308, ал. 1, т. 2 от ЗСВ на районен съдия от РС – Велики Преслав за

извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, изразяващо се в неоправдано забавяне на производството по 27 бр. частни граждански дела – несвоевременно администриране на делата, забавено произнасяне, като съдия-докладчик, продължителни срокове на администриране на молби и възражения на страните довели до неразумна продължителност на производствата пред първоинстанционния съд.

С решение по адм. дело № 9167/2015 г. на ВАС жалбата срещу решението на ВСС е отхвърлена с аргумент, че е налице виновно неизпълнение на служебните задължения на съдията, при наличие на добри условия на работа в районния съд и при липса на обективни и субективни пречки за изпълнение на служебните му задължения. С решение по адм. дело № 1401/2016 г. на ВАС, решението по адм. дело № 9167/2015 г. на тричленния състав е оставено в сила, като е прието, че е налице виновно поведение на съдията, изразяващо се в бездействие да бъдат изпълнени служебни задължения по 27 бр. частни гр. дела, представляващи заповедни производства по чл. 410 и сл. ГПК, което неоправдано забавя производствата по тях. Бездействието е за периода от 12.2011 г. до 08.2014 г., като по всяко едно от делата е различно и в срокове, надхвърлящи разумното произнасяне (от 15 дни до над една година), поради което са приети за правилни изводите на съда и на административния орган, за наличие на нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, както и на наложеното за това нарушение наказание – „порицание”.

С решение по т. 9 от протокол № 55/05.11.2015 г. ВСС е потвърдил заповед на административния ръководител на РП – Петрич, с която е наказан районен прокурор в РП – Петрич с наказание „порицание“ за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 и т. 5 ЗСВ, изразяващи се в действия и бездействия в качеството му на наблюдаващ прокурор по досъдебно производство № 705/2003 г. по описа на РУ на МВР – Петрич, които неоправдано са забавили производството, както и неизпълнение на задължението му, визирано в чл. 143, ал. 3 ЗСВ, изразило се в неизпълнение на разпореждане на прокурор от Апелативна прокуратура – София, дадено в постановление от 09.12.2014 г., което също е довело до неоправдано забавяне на разследването по наблюдаваното дело.

С решение по адм. дело № 13952/2015 г. на ВАС, шесто отделение, решението на ВСС е отменено, т.к. е установено изтичане на давността по чл. 310, ал. 1 ЗСВ за част от периода, поради това, че по ДП № 705/2003 г. административният ръководител на РП – Петрич е обръщал внимание на

магистрата по отношение на развитието на производството от 2010 г. насам неколkokратно, поради което към 20.03.2015 г., когато е издадена заповедта за образуване на дисциплинарното производство, 6 – месечната давност от откриване на нарушението, е била изтекла. Констатирано е и че са нарушени административнопроизводствените правила, т.к. дисциплинарна наказващият орган не е обсъдил обясненията и възраженията на наказания магистрат, имащи съществено значение за случая и не е изяснил всички относими обстоятелства за случая. При анализа на относимите за дисциплинарното производство обстоятелства от септември 2014 г. до момента на издаване на заповедта за налагане на дисциплинарно наказание на магистрата, съдът е приел, че действията на прокурора по ДП № 705/2003 г. на РУ на МВР – Петрич, не осъществяват фактическия състав на посочените от дисциплинарна наказващия орган нарушения. Тълкувайки разпоредбата на чл. 46 НПК, тричленният състав е стигнал до извода, че действията на прокурора за сигнализиране на ВКП са процесуални действия в рамките на служебните правомощия на орган по разследването, за които не може да бъде ангажирана дисциплинарната му отговорност. Според първоинстанционния съд, от установените факти по делото не могат да се установят нарушения на служебните задължения по смисъла на чл. 143, ал. 3 ЗСВ и неизпълнение на други служебни задължения, нито проявено бездействие по ДП № 705/2003 г. във вида и формата на вината, която са възприели дисциплинарна наказващия орган и ВСС.

С решение по адм. дело № 11933/2016 г. ВАС, петчленен състав е отменил решението по адм. дело № 13952/2015 г. на тричленния състав на шесто отделение и е отхвърлил жалбата срещу решението на ВСС, т.к. в интервала от 6 месеца преди датата на образуване на дисциплинарното производство (периода, за който не е изтекла давността по чл. 310, ал. 1 ЗСВ), прокурорът е осъществил нарушенията, визирани в заповедта на административния ръководител. Прието е, че не е спазена разпоредбата на чл. 143, ал. 3 ЗСВ да се изпълнят писмените разпореждания на прокурора от АП – София, а възражението пред ВКП е направено едва три месеца след като е получено постановлението на по-горестоящия прокурор ведно с досъдебното производство, което неоправдано е забавило производството. Установено е от петчленния състав, че е нарушен и чл. 234, ал. 4 НПК, като искането за продължаване на срока за разследването е направено 4 месеца след изтичане на законоустановения 2-месечен срок,

което представлява дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ. Констатирано е, че в периода от юли 2015 г. до септември 2015 г. прокурорът не само, че е отказвал да даде конкретни указания на разследващия полицаи по досъдебното производство, но препратил същият за даване на такива от прокурора от АП – София, след което писмено е уведомил разследващия полицаи, че е недопустимо да иска такива указания от АП – София, а такива следва да се дадат от наблюдаващия прокурор (в случай наказания магистрат) или от главния разследващ полицаи към ОД на МВР – Благоевград. Впоследствие прокурорът е отказал отново да даде методически указания по ДП и е препратил за такива към разследващия полицаи при ОД на МВР – Благоевград. С оглед тези данни петчленният състав на ВАС е приел, че е допуснато нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, които са довели до необосновано забавяне на досъдебното производство, и наложеното на прокурора наказание „порицание“ съответства на тежестта и характера на извършените от него нарушения.

Съдийската колегия (СК) на ВСС не е наложила наказание „порицание“ на съдия от СГС по направено предложение от административен ръководител за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в неизписване на 18 търговски дела, пренасрочването им за първите дати на септември 2015 г., връщането в деловодството на търговско отделение в СГС на тези дела и на още 18 частни граждански дела, поради прекратена командировка в СГС и това е довело до забавяне на производството по тези дела. При съдебното обжалване на решението на СК на ВСС пред ВАС, с решение по адм. дело № 4828/2016 г. тричленният състав е отхвърлил жалбата на административния ръководител срещу решението на кадровия орган, по съображения, че обжалваният акт е законосъобразен. Решаващият състав е посочил, че съгласно чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ дисциплинарно нарушение е действие или бездействие, което накърнява престижа на съдебната власт. Съществен обективен признак на нарушението от посочената норма, явяващ се атрибутивен компонент на визириания състави, предполагащ наличието на вредоносен резултат е „накърняването на престижа на съдебната власт“, а по делото не са били налични факти, които да обосновават извод за засягане било авторитета на съдебната институция, а още по-малко на съдебната власт. По отношение на твърдяното от административния ръководител нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ съдът

е приел, че за да е съставомерно действието или бездействието следва да е налице „неоправдано забавяне“, каквото по отношение на отразените в предложението дела, не се констатира. Върнатите частни граждански дела са преразпределени на други съдии със заповед на председателя на СГС, а съдията е излязъл в полагащ се отпуск по чл. 164, ал. 1 КТ за отглеждане на дете, разрешен от председателя на СРС. Освен това, според първоинстанционния съд, заповедта на и.ф. административен ръководител на АС – София за прекратяване на командировката на магистрата, предвижда 7-дневен срок за довършване на висящите към този момент и ненаписани 36 дела, в условията на дежурство по искания по чл. 536 ГПК, без предварително уведомяване на съдията, без яснота за семейното му положение, без яснота за бъдещия необходим достъп до деловодната система на СГС, Търговския регистър и работното място. При това многообразие в администрирането на правоотношението с привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат, съдът е приел, че конкретният поведенчески акт по отмяна хода по същество и пренасрочването на делата за началото на съдебния сезон, и съответно връщането им в деловодството на отделението са продиктувани от краткия срок, който е предоставен за изписване, при условие, че чл. 166 ЗСВ предвижда 1-месечен срок за предизвестие и изготвяне на всички актове по делата и преписките, които са разпределени, а нови дела и преписки не се разпределят, в случаите на подаване на оставка на магистрат. Макар случаят да касае прекратяването на командировка, касателно приключването на съдебните производства, то разпоредбата на ЗСВ е показателна не само за етичния, административно-управленски и социален ефект от реализацията на правосъдната функция на органите на съдебната власт, но и с оглед темпоралните граници на юридически регламентираното задължение за действие от страна на конкретния магистрат. Решението по адм. дело № 4828/2016 г. на ВАС, шесто отделение е отменено в частта, в която е прието, че липсва нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, като в тази част административният акт е отменен и делото е върнато като преписка на СК на ВСС, за ново произнасяне по направеното от председателя на СГС предложение, съобразно дадените от съда указания, а в останалата част - досежно извършеното нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ, съдебното решение е оставено в сила. За да постанови този резултат касационният петчленен състав е приел, че в заповедта за прекратяване на командироването, издадена по постъпило искане от председателя на СГС, не е посочен срок

за приключването на делата и в този смисъл неточно в решението на първоинстанционния съд е прието, че е предвиден срок за довършване на висящите към него момент и ненаписани 36 броя дела. Заповедта за прекратяване на командироването води до възстановяване на статута на магистрата отпреди командироването му и е повод за изключване от разпределение на дела в СГС, но датата, от която поражда последиците си, не е относима към изрично въведеното задължение за приключване на разпределения и обявени за решаване производства, в което липсва визиран срок. Не са установени данни да са предприети каквито и да било действия от страна на ръководството на СГС по препятстване на възможността съдията да приключи делата си. Съдът е приел, че въпреки че отмяната на хода по същество на делата е процесуално действие на съдията – докладчик, той е предвиден от законодателя с цел постановяване на законосъобразен съдебен акт – при констатация за недостатъчно събрани доказателства, по приети като основателно искане от страна в производството, за да се избегне процесуално нарушение, свързано с движението на процеса, което би било евентуално основание за отмяна на съдебния акт, а не по причини на прекратяване на командироване и невъзможност за изпълнение на задълженията в кратък срок, какъвто реално не е поставян. Горното е мотивирало съдебния състав да приеме, че в нарушение на материалния закон в първоинстанционното решение е приета обективна невъзможност магистратът за изпълни разпореденото в заповедта за приключване на командироването изписване на делата. След като обявени за решаване дела в периода 28.04.2015 г. – 23.06.2015 г. са отсрочени по описания начин за след съдебната ваканция, а останалите са върнати без постановени съдебни актове, то магистратът е извършил нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ (в редакцията преди изменението на ЗСВ, ДВ, бр. 62, в сила от 09.08.2016 г.).

За нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 от ЗСВ – „нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати“ за периода от 2013 г. до 09.08.2016 г., когато с изменението на ЗСВ, отпада наказанието „порицание“ са наложени 3 наказания.

С решение по протокол № 30/03.07.2014 г. ВСС е потвърдил заповед на административния ръководител на РС – Карнобат за налагане на наказание „порицание“ на съдия в РС – Карнобат за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ - „нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати“ и „действие или бездействие, което

накърнява престижа на съдебната власт“, изразяващо се в това, че в определение по НОХД № 130/2014 г., в качеството му на съдия-докладчик си е направил отвод, тъй като е бил съдия-докладчик по НОХД № 440/2010 г. на РС – Айтос със същия подсъдим и като мотиви за отвода е посочил, че няколкократно е коментирал приложените по делото доказателства по делото и е изразил становище по това каква трябва да е присъдата на обвиняемия пред неговия защитник. Тези действия са квалифицирани като нарушения по т. 2.3, т. 2.4, т. 2.6, т. 7.1, т. 7.2 и т. 7.4 КЕПБМ.

С решение по адм. дело № 9919/2014 г. на ВАС, шесто отделение, жалбата на магистрата срещу решението на ВСС е отхвърлена, по съображения, че действията на съдията дават основание за съмнение в гражданите, че може да бъде заинтересован и предубеден от изхода на делото и представляват нарушение по смисъла на ЗСВ и КЕПБМ. Решението на тричленния състав на ВАС е потвърдено с решение по адм. дело № 684/2015 г. на ВАС, петчленен състав, който е приел, че съдията е допуснал нарушения на чл. 212 и чл. 213 ЗСВ и КЕПБМ, вземайки отношение и давайки консултации по всячко наказателно дело, което му е било възложено в периода на командироването му в РС – Айтос, от разглеждането на което е бил отстранен поради продължително заболяване и искане за отвод, представлява дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ, а обстоятелството, че сам се е уличил в извършване на дисциплинарите нарушения, не води до порочност на дисциплинарната процедура, а има отношение при определяне на вида на наложеното наказание.

С решение по т. 51 от протокол № 44/09.10.2014 г. ВСС е наложил на съдия в РС – Айтос дисциплинарно наказание „порицание“ за извършено нарушение на КЕПБМ – т. 4, т. 4.1, т. 4.4 и т. 5.5, изразяващо се в това, че в периода 13.11.2013 г. – 15.11.2013 г. е отсъствал от работа, поради временна неработоспособност, за което е уведомил съдебния секретар, с който работи и в това, че поради отказ на административния ръководител да разреши командироване на съдията в Букурещ, Румъния, същият е звънял на мобилния му телефон многократно в извънработно време. Административният орган е приел, че това поведение не съответства на етичните правила за вежливост и толерантност, принципа на колегиалност и примерът, който трябва да дава магистратът с личното си поведение и чувството за отговорност в служебната и извънслужебната си дейност.

С решение по адм. дело № 13653/2014 г. на ВАС, шесто отделение решението на ВСС е отменено поради нарушение на материалния закон, т.к. поведението на наказаня съдия неправилно е квалифицирано като дисциплинарно нарушение, представляващо основание за налагане на дисциплинарно наказание. От данните по делото е било установено, че междуличностните отношения между наказаня съдия и административния ръководител са били влошени на по-ранен етап от възникналите събития. Районният съдия е предприел необходимите мерки, за да уведоми административния ръководител на съда за предстоящото си отсъствие от работа поради временна неработоспособност, отсъствието му не е довело до неоснователно отлагане на дела, нито има данни за създадени затруднения в работата на съда или до прекомерно натоварване на друг съдия. По подобни съображения съдът е приел, че не е налице дисциплинарно нарушение и при поведението на районния съдия във връзка с командироването му в Букурещ, макар, че в духа на колегиалните отношения и зачитане на задълженията на административния ръководител във връзка с администриране и организация на работата на съда, е следвало съдията да уведоми административния ръководител, че планира да участва в семинар и за това ще отсъства две седмици. От друга страна, административният ръководител е бил уведомен от НИП с искане за съгласие в понеделник – 11.11.2013 г., а е изпратил отговор едва в петък – 15.11.2013 г., без да има обективни причини за това. Тричленният състав не е споделил виждането на ВСС, че подобно поведение на административния ръководител на съд е проява на колегиалност, вежливост и толерантност. Последвалите опити на съдията са разбере причините за отказа и да мотивира административния ръководител да промени решението си, както и впоследствие – да му разреши платен отпуск, за да участва в семинара, очевидно представляват последица от поведението на административния ръководител, противно на становището на дисциплинарния състав. Отделно от това, съдът е приел, че няма данни фактът, че съдията не е уведомил административния ръководител на съда, да е довел до затруднения във функционирането на съда, т.к. същият не е имал насрочени дела за двете седмици, през които е планирал да вземе участие в семинара.

Решението по адм. дело № 13653/2014 г. на ВАС, шесто отделение е оставено в сила с решение по адм. дело № 11174/2015 г. на ВАС, петчленен състав, като касационната инстанция е потвърдила, че

магистратът е сигнализиран за здравословния си проблем и вероятността да отсъства по болест своевременно, предвид което и при създадената организация (отсъстващият съдия да бъде заместван от дежурния такъв), не е затормозил работата на съда на 13.11.2013 г., от която дата до 15.11.2013 г. е ползвал отпуск за временна неработоспособност по надлежно издаден и неоспорен болничен лист. Отсъствието на съдията, освен че е по обективни причини, не е затруднило и дейността на съда. Обстоятелството, че не е уведомил административния ръководител лично, а чрез служител в съда, не сочи на незачитане личността и длъжностното му качество. Доказателствата по делото относно събитията на 15, 16 и 17.11.2013 г., проведен телефонен разговор с административния ръководител по повод отказа му на тази дата, при положение, че е сезиран с изрично писмо от НИП на 11.11.2013 г., да даде съгласието си за командироване на магистрата на обучение в чужбина в периода 17 – 30.11.2013 г., организирано от НИП, подаване на молба за отпуск по факс на 16.11.2013 г. и последващи опити за връзка по телефона в този и следващия ден, преценени на фона на създадените отношения, са мотивирали петчленния състав да приеме, че не обективират липсата на колегиално отношение, нито засягат личната сфера на административния ръководител, още повече, че на 16 и 17.11.2013 г. последният е бил на работа като дежурен съдия. Изискванията за вежливост и толерантност, за добри обноси и добро държане при служебните контакти не могат да се приемат за нарушени, т.к. фактите от значение за работата на съда са станали достояние на административния ръководител своевременно, а поведението на магистрата не е увредило репутацията на съда.

С решение по протокол № 7/21.02.2013 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание „порицание“ на магистрат – съдия в ОС – Смолян, за извършени действия, с които е нарушил КЕПБМ и накърнил престижа на съдебната власт, поради това, че след като е катастрофирал с автомобила си, е отказал да бъде изпробван за алкохол с техническо средство или медицинско изследване. При оспорване по съдебен ред на посоченото решение на ВСС, с решение по адм. дело № 4032/2013 г. решаващият състав на ВАС, шесто отделение е приел, че административният акт е материално законосъобразен, т.к. деянието на дисциплинарно наказаното лице е укоримо от гледна точка на дължимото поведение съобразно етичните правила, касателно принципа на почтеност и благоприличие, а от обективна и субективна страна виновно осъществява

елементите от фактическия състав на дисциплинарното нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ, защото отказът да бъде изпробван за употреба на алкохол затвърждава съмнението, че съдията прикрива извършването на престъпление или административно нарушение. Т. 5.3 от Кодекса повелява магистратът да избягва действия и постъпки, явяващи се в разрез с утвърдените в обществото разбирания за благоприличие, а т. 5.5 – че с личното си поведение, и чувство за отговорност в служебната и извънслужебната си дейност, магистратът трябва да дава пример за висок морал и почтеност. С оглед на това се изисква от магистрата въздържание от действия, които могат да компрометират тази ценност, още повече, че съгласно т. 5.7 магистратът трябва да е с безукорна репутация, а т. 5.8 въвежда изискване магистратът да е последователен и неотклонен при спазването на правните и етичните норми. Магистратът следва да се въздържа от всякакви действия, които биха могли да компрометират честта му, както в професионалния живот, така и в личния. В случая самият отказ на действащ съдия да даде кръвни проби или да се извърши проба с техническо средство при съмнение за управление на МПС след употреба на алкохол, представлява факт, който накърнява престижа на съдебната власт като институция, призвана да спазва стриктно и неотклонно законността.

Решението на първоинстанционния съд е оставено в сила с решение по адм. дело № 11794/2013 г. на петчленен състав на ВАС, като е прието, че такова действие, което е извършил наказания магистрат, не може да бъде трактувано като лично право на водач на МПС, а е нарушение на законово задължение по ЗДВП. В случая е налице действие, проявено като външен израз, волеви акт на нарушителя, което уронва престижа на съдебната институция (властта), чийто представител е магистратът.

За нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ – „неизпълнение на други служебни задължения“, ВСС е потвърдил само една заповед на административен ръководител, с което е наложено дисциплинарно наказание „порицание“ на военно-окръжен следовател във Военно-окръжна прокуратура – Хасково. Визираното в заповедта на административния ръководител нарушение се изразява във виновно неизпълнение на служебните му задължения, произтичащи от разпоредбите на чл. 223, ал. 1 и ал. 2 НПК, а именно – безпричинно е освободил надлежно призовани и явили се на разпит пред съдия двама свидетели и не е провел на 19.12.2014 г. разпитите им съдия от Софийски

военен съд по две частни наказателни дела. С решение по адм. дело № 5662/2015 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на наказания военен следовател, с аргумент, че осъщественото от магистрата представлява нарушение на процесуалната дисциплина в наказателното (досъдебното) производство и представлява дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ. Доказателствата по делото безспорно са установили, че при явяването на двамата свидетели в сградата на ВОП – София на 19.12.2014 г., следователят е бил уведомен, но същият е разпоредил да не им се издават пропуски и лично ги е уведомил, че разпитите се отлагат за месец януари и няма да се проведат през този ден. Установено е също, че военният съдия, който е следвало да изслуша свидетелите е бил по това време в сградата на ВОП – София в кабинета на един от прокурорите, за което наказаният следовател също е бил уведомен. Решението на първоинстанционния съд е потвърдено с решение по адм. дело № 14219/2015 г. на ВАС, петчленен състав.

Прегледът на съдебната практика по налагане на дисциплинарното наказание „порицание“ на съдии, прокурори и следователи сочи, че проблеми се откриват при ангажиране на дисциплинарната им отговорност за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ - „системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони“, досежно преценката за неспазване на сроковете поне по три дела, сочещо на „системност“, както и относно необходимостта от отчитане на товареността на магистрата.

Друг проблем, който се констатира от прегледа на съдебната практика при налагане на наказанието „порицание“ за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ – „действие или бездействие, което неоправдано забавя производството“ е установяване на фактически действия на магистрата от обективна страна, които да са в разрез с нормалното изпълнение на служебните му задължения, както и установяване тези служебни задължения при какви обективни и субективни параметри се извършват или е следвало да бъдат извършени, за да се приеме, че е осъществено нарушение. Следва да се преценява и обективната възможност на съответния магистрат за изпълнение на действията, които неоправдано забавят производството.

Следващ важен проблем, който се констатира при налагане на наказанието „порицание“ за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ е преценката дали поведението на магистрата, за което се твърди, че е в нарушение на КЕПБМ, в действителност противоречи на етичните принципи или поводът за образуване на дисциплинарно производство са влошени междуличностни отношения.

В много случаи не се обсъждат възраженията на дисциплинарно привлечените магистрати, във връзка именно с факторите и обективните предпоставки от значение за преценката дали е налице дисциплинарно нарушение.

Не се установяват проблеми при определяне на вида на наказанието с оглед допуснатите нарушения, като критериите по чл. 309 ЗСВ се преценяват правилно от наказващия орган.

Дисциплинарно наказание „Намаляване на основното трудово възнаграждение“ – чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ

През периода 2013 г. – 2017 г. ВАС е осъществил контрол за законосъобразност на 14 решения на ВСС по дисциплинарни дела, по които кадровият орган е наложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ „намаляване на основното трудово възнаграждение“. 12 от дисциплинарните производства пред ВСС са образувани за извършени от магистрати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ (сегашни ал. 3, т. 1 и т. 2) – „системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони“ (т. 1) и “действие или бездействие, което неоправдано забавя производството“ (т. 2), а на двама магистрати е наложено соченото наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ за извършени от тях нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ (сегашна ал. 3, т. 3) – „нарушаване на Кодекса за етично поведение на български магистрати“ и „действие или бездействие, което накърнява престижа на съдебната власт. С влезли в сила съдебни решения ВАС е отменил 7 акта на кадровия орган за налагане на дисциплинарно наказание, по 6 дела дисциплинарните наказания са потвърдени и 1 дело към настоящия момент е възобновено след приемането на Тълкувателно решение № 7/30.06.2017 г. по т.д. № 7/2015 г. на ОСС на I и II колегия на ВАС.

ЗСВ е квалифицирал системното неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони като самостоятелно нарушение,

изведено като първо по ред при изброяването в чл. 307, ал. 3 ЗСВ. Органите, които са компетентни да направят предложение за налагане на дисциплинарно наказание за нарушения по тази точка следва да проверяват и следят за организацията по образуването и движението на делата и приключването им в установените срокове.

В Гражданския процесуален кодекс (ГПК) и в Наказателно-процесуалния кодекс (НПК) са разписани срокове, в които съдиите, прокурорите и следователите следва да се произнесат след приключване на съответното производство. Съгласно чл. 12, ал. 2 ЗСВ сроковете, определени в процесуалните закони, които се отнасят до осъществяване на правомощията на съдии, прокурори и следователи са задължителни за тях, но не засягат правата на страните в процеса. Преценката относно спазване на сроковете и наличието на елемента системност при твърдения за нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ включва оценка на натовареност на магистрата и възможността му обективно да се справи в съответните срокове с възложения обем работа, преценка за разумен срок съобразно фактическата и правна сложност на делата.

Анализът на съдебната практика през периода 2013 – 2017 г. показва различия в подхода на ВСС и съда при оценяване на релевантните факти за дисциплинарната отговорност на магистрата, които обосновават съответно и различния правен резултат.

По д. дело № 9/2015 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ „намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от 6 месеца“ за извършени от магистрат нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2, предл. второ ЗСВ, състоящи се в забавено администриране на 16 броя възложени му преписки. Дисциплинарният състав (ДС) е приел, че част от нарушенията на дисциплинарно привлеченото лице се състоят в неосъществено своевременно произнасяне, с което магистратът е осъществил фактическия състав на дисциплинарното нарушение по чл. 307, ал. 4 т. 1 ЗСВ – „системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони“ (касае се за срока по чл. 242, ал. 4 НПК). По отношение на друга част от шестнадесетте преписки, предмет на дисциплинарното производство, ДС е приел, че констатираните просрочия представляват допуснато дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2, предл. второ ЗСВ - „бездействие, което неоправдано забавя производството“. Срочността на произнасяне на магистрата по осемте

изброени преписки е варирала в рамките на 39 до 77 дни, считано от деня, следващ датата на разпределение на съответната преписка.

С решение по адм. дело № 12979/2016 г., II к., ВАС е отменил решението на ВСС по т. 2 от протокол № 5 от заседанието на органа, проведено на 28.01.2016 г., с което на магистрата е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ „намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от 6 месеца“ за извършени от него дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2, предложение 2 ЗСВ. Относно нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ съдът е приел, че органът не е посочил конкретно с колко дни е просрочието, което е релевантният факт за прилагането на чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ. Констатираното от касационната инстанция просрочие (по дни) по осем бр. преписки от общо възложени 757 бр. за 2014 г. не се дължи само на виновно поведение от страна на магистрата, а и на обективни фактори, които стоят извън личните му усилия и възможности. Не са обсъдени релевантните за спора обстоятелства дали е извършено нарушение и наложеното наказание съответства ли на тежестта му. Относно нарушението по чл. 307, ал. 4, предл. второ ЗСВ е констатирано, че в решението на ВСС не е посочен законов срок, който е предвиден да се спазва за посочените случаи, но е нарушен от магистрата, за да може да се прецени дали е и с колко дни забавяне на производствата. Съдът е приел, че срокът по чл. 242, ал. 4, вр. ал. 1 и ал. 2 НПК е неприложим за описаните случаи, а дори да беше приложим броя на дните на забавянето не са тези посочени в акта.

По подобен казус с решение № 7900/29.06.2015 г. по адм. дело № 3785/2015 г. на ВАС, II к. е отменено решението по т. 40 от протокол № 23/ 05.06.2014 г. на ВСС, с което за извършено от магистрат нарушение по чл. 308, ал.1, т. 3 ЗСВ му е наложено дисциплинарно наказание „намаляване на основното трудово възнаграждение с 15% за срок от една година и шест месеца“. Според съда решението е взето, без да са съобразени и обсъдени всички факти и обстоятелства относими към конкретния казус (чл. 35 АПК) – не е отчетен общия брой на възложените дела и този на приключилите през времето на проверката, които са повече от календарните дни за периода, тяхната фактическа и правна сложност, атовете, постановени по движението на делата в закрито заседание. Не е съобразен броя на забавените производства от магистрати със сходна натовареност, за да се направи извод доколко нарушението на магистрата е

извършено виновно, като се има предвид и високото качество на постановените през периода от наказания магистрат съдебни актове. Постановеният резултат е обоснован и от обстоятелството, че не са огласени критерии за понятието „разумен срок” за постановяване на съдебните актове, както и правила за преценка и критерии, определящи фактическата и правна сложност на делата и такива относно пределната натовареност на съдии, прокурори и следователи (такъв решаващ за крайния резултат извод ВАС е извел и в решение № 14780/11.11.2013 г. по адм. дело № 11940/2013 г., ВАС, II к.)

Непротиворечива е съдебната практика през проверявания период по въпроса за ангажиране на дисциплинарната отговорност на магистратите за постановените от тях актове, които са резултат от оценката на доказателствата и приложението на закона. Обект на дисциплинарно нарушение на органите на съдебната власт са определени техни задължения по служба. Кръгът на тези задължения - по движението и приключването на делата и преписките и сроковете за това, са визирани в процесуалния закон). За проявлението на предвидената дисциплинарна отговорност е необходимо виновно извършване на правонарушение, което не съответства на дължимото по закон поведение на съдията, прокурора или следователя. Следователно неизпълнението на служебни задължения се състои в извършването или в пропускането да бъдат извършени определени действия в кръга на службата на съответното лице. Изводът се потвърждава от разпоредбата на чл. 307, ал. 2 ЗСВ, съгласно която съдиите и прокурорите отговарят дисциплинарно само за нарушения на служебните си задължения, съответно по чл. 210, т. 1 и чл. 145, ал. 1, вр. с чл. 144, ал. 1 от с.з. Общото в тях е, че тези задължения не са включени в решаващата им дейност - процесуалната дейност във връзка с функциите на магистрат. Дейността на магистратите, изразяваща се в упражняване на предоставени от закона правомощия за вземане на решение в резултат на оценка на доказателствата и приложение на закона не може да бъде обект на дисциплинарно преследване, т.к. не се явява като следствие на задължение, а на свободно формирано вътрешно убеждение, следователно не може да представлява дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307 ЗСВ. Ето защо случаите на постановяване на актове от органите на съдебната власт, при които се извършва свободна преценка на фактите и обстоятелствата и се тълкува и прилага закона, следва да се изключат от обсега на дисциплинарната отговорност.

Макар магистратите да осъществяват функциите си посредством издаването на правни актове, те носят дисциплинарна отговорност, ограничена до нарушенията на онези служебни задължения, с които се подготвя постановяването на акта или се организира неговото изпълнение и контрол. Резултатът от извършената от магистрата преценка на доказателствата не се явява следствие на задължение, а на свободно формирано вътрешно убеждение, следователно не може да представлява дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307 ЗСВ. Съответствието между фактите и правната им оценка обуславя законосъобразността на съдебния акт, а дейността на магистратите, изразяваща се в упражняване на предоставени от закона правомощия за вземане на решение в резултат на оценка на доказателствата и приложение на закона, не може да бъде обект на дисциплинарно преследване. Качеството на съдебните актове в контекста на приложението на закона и познаването на съдебната практика се контролират по реда на инстанционното обжалване. Този контрол е различен и е обвързан с други последици по служба за магистрата, но не е дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307, ал. 2 ЗСВ. Следователно допуснатите грешки по приложението на закона в постановяваните от магистратите актове не следва да се възприемат като дисциплинарни нарушения. Поради това постановените неправилни актове или изразеното в тях становище по тълкуването и прилагането на закона не може да бъде основание за търсене на дисциплинарна отговорност. В този смисъл Решение № 1 от 14.01.1999 г. на Конституционния съд по к. д. № 34/98 г. изрично акцентира на обстоятелството, че до дисциплинарна отговорност на магистратите не би могло да се стигне при отмяна по повод на обжалване на решението, заради неправилно прилагане на материалния закон или за допуснато при разглеждане на делото процесуално нарушение. Постановяването на допустими правни актове, независимо от възприетият правен резултат не може да се определи като действие, съставляващо проявна форма на дисциплинарно нарушение.

Подобно становище е застъпено в решение № 4458/14.04.2016 г. по адм. дело № 14223/2015 г. ВАС, II к., с което е отменено решение по т.3 от Протокол № 37/25.06.2015 г. на ВСС за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ - „намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 на сто за срок от 6 месеца” на магистрат за извършено от него дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ.

В мотивите на решението на дисциплинарния състав е посочено, че по три наблюдавани и разследвани от магистрата досъдебни производства не са извършени необходимите процесуално-следствени действия. Прието е, че бездействията на прокурора са довели до безвъзвратно пропускане възможността за своевременно събиране на относими към предмета на доказване по всяко от ДП доказателства, че извършените действия по разследването са крайно недостатъчни за наличието ли не на извършено престъпление, след като не са разпитани свидетели, не са осъществени разрешенията за претърсвания. В нарушение на чл. 13 НПК магистратът не е взел мерки за осигуряване разкриването на обективната истина, като не е изпълнил задълженията си своевременно и успешно да извърши разследването и в кратък срок да събере необходимите доказателства. Прието е, че констатираните пропуски в надзора по разследването по трите ДП и невъзможността те да бъдат отстранени се дължат на виновно неизпълнение на служебните задължения от прокурора.

С решението по цитираното административно дело ВАС е приел, че дейността на магистратите, изразяваща се в упражняване на предоставени от закона правомощия за вземане на решение в резултат на оценка на доказателствата и приложение на закона не може да бъде обект на дисциплинарно преследване, т.к. не се явява като следствие на задължение, а на свободно формирано вътрешно убеждение и следователно не може да представлява дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307 ЗСВ. Случаите на постановяване на актове от органите на съдебната власт, при които се извършва свободна преценка на фактите и обстоятелствата и се тълкува и прилага закона, се изключват от обсега на дисциплинарната отговорност. Постановяването на необосновани или неправилни актове, ако това се установи при инстанционният контрол, следва да се отчита в процеса на атестиране на магистратите, но не може да служи като основание за ангажиране на дисциплинарната отговорност.

С решение № 9448 от 03.08.2016 г. по адм. дело № 5135/2016 г. ВАС, II к., е отменил решение по т. 36 от протокол № 25/14.05.2015 г. на ВСС, с което за извършени от магистрат дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, 2 и 4 ЗСВ му е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал.1, т. 3 ЗСВ „намаляване на основното трудово възнаграждение в размер на 20 % за срок от една година и шест месеца“. Съдът е направил решаващ извод, че решението на кадровия орган е прието при съществено нарушение на процесуалните правила до степен на унищожаваност. В

конкретния случай в дисциплинарния състав е участвал член на ВСС, който е сред предложителите за образуване на дисциплинарното производство и на това основание е следвало по собствена инициатива да се отведе от дисциплинарния състав, независимо от случайния избор в него. Аргумент в подкрепа на заключението си съдът е намерил в мотивите на решение от 9.01.2013 г. на ЕСПЧ по делото Александър Волков срещу Украйна и извода, направен от съда за нарушение на чл. 6, § 1 КЗПЧОС на принципа на правната сигурност. ВАС е посочил, че въпросът за дисциплинарите производства пред ВСС у нас е разгледан подробно в техническия доклад на ЕК до Парламента и Съвета през 2014 г., като изрично в него е подчертано, че процедурата, съгласно която членовете на ВСС инициират и едновременно с това се произнасят по дисциплинарни дела, поражда въпроси по отношение на чл. 6 ЕКПЧ, който налага разделяне между обвинението и отсъждането.

През периода ВАС е разгледал 2 дела, по които ВСС е наложил на двама магистрати дисциплинарни наказания по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ „намаляване на основното трудово възнаграждение с 25 на сто за срок от 2 години“ за извършени от тях дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ (сегашни ал. 3, т. 3 и т. 4) – „нарушаване на Кодекса за етично поведение на българските магистрати“ и „действие или бейздействие, което накърнява престижа на съдебната власт“. Решенията на кадрови орган са отменени поради недоказаност на вменените дисциплинарни нарушения (решение № 7351/23.05.2012 г. по адм. дело № 4152/2012 г. на ВАС, II к.; решение № 7352/23.05.2012 г. по адм. дело № 4153/2012 г. на ВАС, II к.).

За да е налице визираното в нормата на чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ нарушение е необходимо конкретното деяние да е накърнило престижа на съдебната власт. В случая е без значение формата, в която, и начина, по който деянието е осъществено. От значение е само резултатът от това деяние. Поради това при всеки конкретен случай административно наказващият орган следва да установи действително ли извършеното деяние накърнява престижа на съдебната власт. Като критерии за приложимостта на разпоредбата на чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ следва да се преценяват засягането на общо важещи ценности, норми, обичаи и традиции на житейския морал, или извършеното да представлява морално укоримо деяние, забранено със закон, за което се носи отговорност. Необходимо е извършеното деяние да бъде в дисбаланс с авторитета,

уважението и доброто име на съдебната власт. То трябва да противоречи на обществената нагласа и на обществените очаквания за дължимо поведение от лицата, осъществяващи правосъдието. В този случай от значение е и отразяването на установеното действие или бездействие от средствата за масова информация, което от своя страна може да провокира основателни съмнения в обществото относно безпристрастността на съдиите, прокурорите и следователите и справедливостта и законосъобразността на постановените от тях актове. По този начин се накърнява престижа на съдебната власт, т.к. се намалява общественото доверие в работата на съдебната система като цяло. Приетите правила за професионална етика на съдиите, прокурорите и следователите изискват съответният магистрат да спазва правилата за поведение в професионалната си дейност, в обществените си прояви и в личния си живот, както и навсякъде да се държи по начин, който не би могъл да накърни доброто име на съдебната власт. Поведението на магистрата, което е в отклонение от професионалните стандарти или е обратно на това, което се очаква от него като професионалист, представлява нарушение на правилата за професионална етика, което е въведено като дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ.

Дисциплинарно наказание „Понижаване в ранг или в длъжност в същия орган на съдебната власт за срок от една до три години“ – чл. 308, ал. 1, т. 4 ЗСВ.

„Понижаване в ранг за срок от една до три години“ – чл. 308, ал. 1, т. 4, предл. 1 ЗСВ

Кадровият орган в периода от 2013 г. до 2017 г. е отхвърлил предложението на главния инспектор на ИВСС за налагане на наказание „Понижаване в ранг“ на съдия от РС – Пазарджик за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, изразяващи се в неизготвяне на мотивите/решенията към постановените присъди по 73 бр. дела за периода от 01.01.2010 г. – 31.12.2011 г. със забава от 1 до 7 месеца. ВАС, шесто отделение с решение по адм. дело № 12377/2012 г. е отхвърлил жалбата на ИВСС срещу това решение на ВСС с мотив, че констатираните закъснения (просрочия) на съдията при написване на мотивите и връщане на възложените му дела в НО на РС – Пазарджик, не съставлява дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ. Съдът е изтъкнал, че при анализа на 73-те броя дела за 2010 г., посочени в предложението на

главния инспектор на ИВСС, закъсненията или просрочията при написване на мотивите и връщане на делата в НО при РС – Пазарджик се дължат на обективни причини и не могат да бъдат вменени във вина на съдията. Това решение е потвърдено с решение по адм. дело № 6559/2013 г. на петчленен състав на ВАС, т.к. предложеният за наказание съдия е постановил през месец януари 2010 г. 13 бр. дела от посочените в предложението 73 бр. дела. През месец февруари 2010 г. е постановил 6 бр., март 2010 г. – 4 бр., април 2010 г. – 14 бр., септември 2010 г. – 8 броя, а останалите 16 бр. дела с просрочие са с постановени съдебни актове през март 2011 г. Вярно е отчетена и проявената активност от страна на съдията, който независимо, че в голяма част от проверявания период е бил в отпуск и се е намирал в обективна невъзможност за изпълнение на служебните задължения, е приключвал и връщал в канцеларията на съда делата с написаните мотиви в много от посочените в предложението на ИВСС случаи. Релевантен за спора относно дисциплинарната отговорност на магистрата е възприет и факта на заболяването, без на етиологията му да се придава каквото и да е правно значение.

През разглеждания в настоящия анализ период се констатира само едно наложено наказание „Понижаване в ранг за срок от две години“ на прокурор от РП – Асеновград за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 4 и т. 5 ЗСВ, изразяващи се в: неоправдано дезинтересиране от докладван му случай с малтретирано животно по време на дежурството му на 08-09.06.2013 г.; въвеждане в заблуждение на прекия си административен ръководител, подавайки му невярна информация, за която е знаел, че ще бъде медийно огласена, за образувано досъдебно производство по време на дежурството от 08-09.06.2013 г. при липса на действително образувано такова производство; negliжиране на служебните си задължения като дежурен прокурор на 15-16.06.2013 г., напускайки гр. Асеновград на такова отстояние, което му е създавало пречка за бързото им ефективното и качествено изпълнение, опитвайки се да създаде неправомерна организация по входирание в РП – Асеновград на искания за одобряване на неотложни следствени действия, реализирането на която би подложило на съществен риск образуваното досъдебно производство.

С решение по адм. дело № 1972/2014 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на наказания магистрат, като е приел за законосъобразен изводът на ВСС, че с поведението си магистратът е извършил нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, както е посочил в

предложението си административният ръководител. По отношение на първото нарушение първоинстанционният съд е приел, че отказът на ветеринарните лекари да прегледат и освидетелстват раненото животно е несъвместим с добрите практики на професията, но действително дезинтересирането на прокурора от процесния случай законосъобразно е ценено като нарушение, за което се следва ангажирането на дисциплинарната му отговорност като магистрат. В този смисъл съдът е приел, че като проява на бездействие може да се приеме липсата на контрол от негова страна по изпълнението на дадените разпореждания по реда и на основание чл. 145, ал. 1, т. 3 ЗСВ, което съставлява неизпълнение на служебните му задължения в хипотезата на чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ. За безспорно е прието от съда и второто нарушение, т.к. в действително е имало голям обществен отзвук на събитието и излъчените от Прокуратурата противоречиви сигнали във връзка с предприетите от нея действия, което от своя страна води до накърняване на престижа на съдебната власт. За съставомерно е възприето и третото нарушение, защото определеният по чл. 161, ал. 2 НПК 24-часов срок за изготвяне и внасяне в съда на исканията за одобряване на неотложни следствени действия е срок не за придвижване на прокурора до работното му място, а за запознаване с материалите и предприемане на адекватно и съответстващо на изискванията на закона решение. За ирелевантни в случая са приети характерът и сложността на правните действия, които е следвало да предприеме прокурорът, като съдът е отбелязал, че не е в унисон с добрите практики на магистратската професия да се натоварва дежурния секретар с несвойствени функции.

Решението по адм. дело № 1972/2014 г. на ВАС, както и обжалваният административен акт са отменени с решение по адм. дело № 11743/2014 г. на ВАС, петчленен състав. За да постанови това решение касационната инстанция е изложила мотиви, че при определяне размера на наказанието ВСС е обсъждало две предложения – това на дисциплинарния състав – „забележка“ за извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ, и това на други членове от ВСС. Касационният състав е констатирал, че дисциплинарнонаказващият орган не е изложил мотиви по всички критерии, установени в чл. 309 ЗСВ при условие, че двама от членовете на ВСС са предложили различни по вид наказания – „намаляване на основното трудово възнаграждение с 10 % за срок от 6 месеца“ – чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ и „понижаване в ранг за срок от две години“ – чл. 308, ал. 1,

т. 4, предл. 1 ЗСВ. От изказванията на членовете на ВСС може да се направи извод кои факти административният орган приема за доказани и въз основа на това кои дисциплинарни нарушения приема за осъществени от привлеченото към дисциплинарна отговорност лице. От съображенията на членовете на ВСС обаче, които са направили предложения за налагане на различни по вид дисциплинарни наказания, не се съдържат доводи относно тежестта на нарушението, формата на вината, обстоятелствата при които е извършено нарушението и последващото му поведение, които критерии да бъдат преценени през призмата на наличието, респ. липсата на предходни дисциплинарни нарушения и наложени наказания, с професионалните качества на магистрата, с притежавания ранг и оценките от периодичните атестации, и едва тогава да се дискутира върху вида и размера на наказанието. В конкретния случай не става ясно при предложени от членове на ВСС две различни по вид и тежест наказания за едни и същи дисциплинарни нарушения на прокурора, кои фактически и правни основания могат да бъдат конкретно обвързани с диспозитива на оспорения акт. Съдът е посочил, че при формалното наличие на законовите предпоставки за издаване на акт със съдържание като процесното, прилагането на принципа на съразмерност изисква изследване на въпроса дали с акта и неговото изпълнение се засягат права и законни интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която се издава (чл. 6, ал. 2 АПК), дали тази цел може да се осъществи единствено чрез прилагането на този вид наказание, както и дали целеният от него ефект би могъл да се постигне и с други по-благоприятни за лицето правни средства. Касационната инстанция е приела, че с избраното по вид и тежест наказание от административния орган е нарушен принципът за съразмерност, установен в разпоредбата на чл. 6 АПК.

От прегледа на съдебната практика по дисциплинарни производства по ЗСВ, касаеща налагане на наказание „Понижаване в ранг“ може да се направи обоснован извод за наличие на проблем при определяне на вида и тежестта на нарушението, дължащо се на липсата на преценка на административния орган на всички критерии, установени в чл. 309 ЗСВ. При налагане на предпоследното по тежест наказание, кадровият орган следва да спазва принципа на съразмерност по чл. 6 АПК и да преценява дали търсеният от

наказанието ефект не би могъл да се постигне и с налагане на по-леко наказание.

„Понижаване в длъжност в същия орган на съдебната власт за срок от една до три години” – чл. 308, ал. 1, т. 4, предл. 2 ЗСВ

През периода 2013 г. – 2017 г. ВАС е осъществил контрол за законосъобразност на 3 решения на ВСС, с които на магистрати са наложени дисциплинарни наказания по чл. 308, ал. 1, т. 4 ЗСВ – “понижаване в длъжност за срок от една до три години“ за извършени от тях дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ – „действие или бездействие, което накърнява престижа на съдебната власт“. С влязло в сила решения на ВАС по адм. дело № 12432/2016 г. е отменен 1 акт на кадровия орган, а жалбите срещу 3 акта на ВСС са отхвърлени като неоснователни, респ. наложеното дисциплинарно наказание е потвърдено от съда.

С решение № 861 от 23.01.2017 г. по адм. дело № 12432/2016 г., II к., ВАС е отменил решението на кадровия орган на процесуално основание. Застъпил е становище, че решението на ВСС е различно от предложението на ДС, следва задължително да съдържа мотиви относно промените от фактическа и правна страна. Установено е, че обсъждане на предложението за налагане на по - тежко дисциплинарно наказание от членовете на ВСС е налице, но няма ясни мотиви относно определяне и индивидуализиране на това наказание. Не става ясно при предложени от членове на Съвета две, различни по вид и тежест наказания за едни и същи дисциплинарни нарушения на магистрата, кои са фактическите и правни основания, които да могат да бъдат конкретно обвързани с диспозитива на оспорения акт. Съдът е взел предвид доказаните високи професионални способности и компетентности на магистрата и липсата на предходни наложени дисциплинарни наказания, вследствие на което е обосновал извод за непропорционалност на наложеното дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 4, предл. второ ЗСВ, което е в нарушение и на целта на закона. Тук важи посоченото по-горе и препоръката да се спазва принципа на съразмерност по чл. 6 АПК и да се преценява дали търсеният от наказанието ефект не би могъл да се постигне и с налагане на по-леко наказание.

Дисциплинарно наказание „Освобождаване от длъжност като административен ръководител или заместник на административен ръководител“ – чл. 308, ал. 1, т. 5 ЗСВ

В периода от 2013 г. до 2017 г. ВСС е наложил 7 наказания „Освобождаване от длъжност като административен ръководител или заместник на административен ръководител“.

За нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ - системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, ВСС е наложил само 1 едно наказание „освобождаване от длъжността заместник административен ръководител“ на заместник окръжен прокурор на ОП – Бургас. Действията, които са определени от кадровия орган като нарушения на чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ се изразяват в неспазване на сроковете по чл. 242 НПК по 4 досъдебни производства, като забавата е била в порядъка от 3 месеца до 1 година и 7 месеца.

С решение по адм. дело № 1713/2014 г. на ВАС, шесто отделение, жалбата срещу решението на ВСС за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 5 ЗСВ е отхвърлена, по съображения, че прокурорът е работил при натовареност около и над средната за ОП – Бургас, която от своя страна е била над средната за страната, но тази натовареност не е била от естество да попречи на прокурора да се справи със задълженията си в изискуемия от закона срок при решаването на възложените му преписки и дела. Прието е, че съществено в случая е обстоятелството за способността на прокурора, като заместник на административен ръководител, да взема управленски решения и неговите умения, правилно да възприема и анализира ситуации, свързани с изпълнение на професионалните задължения, от които на първо място е правилно да планира личните административни и прокурорски задължения. Бавната правораздавателна дейност е негативно явление, за което българската съдебна система е критикувана многократно на ниво Европейска комисия, а от 2012 г. в ЗСВ е създадена нова глава III, наименована „Разглеждане на заявления срещу нарушаване правото на разглеждане и решаване на делото в разумен срок“. Първоинстанционният съд е приел, че неспазването на срока по чл. 243, ал. 3 НПК, особено при закъснение от няколко месеца и повече от година, не може да бъде

оправдано с прекомерна натовареност, защото спазването на този срок е въпрос преди всичко на оптимално организиране на лична трудова дейност. Съдът е изразил становище, че борбата с бавното правораздаване трябва да започне със засилен контрол на административните ръководители и техните заместници. Прието е за съществено и обстоятелството, че нито един от останалите 20 или 25 прокурори от ОП – Бургас не е допуснал нарушение на процесуалния срок по чл. 242, ал. 3 НПК, а наказаният е заместник на административния ръководител – заместник окръжен прокурор на тази прокуратура. Решението на първоинстанционния съд е оставено в сила с решение по адм. дело № 9686/2014 г. на ВАС, петчленен състав. Касационната инстанция е обсъдила вида на наложеното наказание и е приел, че е индивидуализирано правилно и същото отговаря на критериите по чл. 309 ЗСВ, поради което кадровият орган не е нарушил закона.

ВСС е наложил наказание „освобождаване от длъжност заместник на административен ръководител“ и на още един заместник окръжен прокурор при ОП – Монтана, но за нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ - действие или бездействие, което неоправдано забавя производството, изразяващо се в нарушение на задълженията по чл. 196 НПК, което е довело до забавяне на разследването по досъдебното производство с повече от 7 години и неразкриване на извършителя, като е довело и до нарушаване на правата на наследниците на пострадалото лице. С решение по адм. дело № 5282/2016 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата срещу решението на ВСС с аргумент, че разпоредбата на чл. 196 НПК предвижда, че при упражняване на ръководство и надзор прокурорът може да контролира непрекъснато хода на разследването, като проучва и проверява всички материали по делото, дава указания по разследването, отстранява разследващия орган, ако е допуснал нарушение на разследването, изземва делото от един разследващ орган и го предава на друг, възлага на съответните органи извършването на отделни следствени действия свързани с разкриването на престъплението, отменя постановленията на разследващия орган като непосредствено следи за законосъобразното провеждане на разследването и приключването му в определен срок. Съдът е посочил, че тези правомощия в съчетание с функцията на прокуратурата и функционалните задължения и правомощия на всеки прокурор, не дават възможност за използване на защитната теза, че поради бездействие на друг орган (в случая за извършване на СМЕ),

магистратът не е могъл да изпълни задълженията, възложени от закона и не е могъл да упражни правомощията си по чл. 196 НПК. В процесния случай това не е било направено при установено бездействие от страна на дисциплинарно привлеченото лице. Съдът е отбелязал, че функциите на прокурор и качеството на административен ръководител в случая са в неразривна връзка, поради което неизпълнението на задълженията на прокурор, който е и едновременно с това и административен ръководител прави нарушението по-укоримо.

Решението на тричленният състав е оставено в сила с решение по адм. дело № 14162/2016 г. на ВАС, петчленен състав. Касационната инстанция е посочила, че разпоредбата на чл. 196, ал. 2 НПК вменява задължение на наблюдаващия прокурор непосредствено да следи за законосъобразното провеждане на разследването и приключването му в определения срок. Преценката на установените факти е формирала извод, че наказаният магистрат като наблюдаващ прокурор не е изпълнил служебните си задължения по конкретно досъдебно производство. Нарушението на служебните задължения, намиращо израз в неоправдано бездействие, е започнало през 2009 г. и е продължило до възобновяване на производството на 01.01.2015 г. При определяне на вида на дисциплинарното наказание, касационната инстанция е отчетала, че са съобразени критериите по чл. 309 ЗСВ: тежестта на нарушението, формата на вината, обстоятелствата, при които е извършено нарушението, и поведението на нарушителя.

През периода 2013 г. – 2017 г. ВСС е освободил дисциплинарно трима административния ръководителя и един заместник на административен ръководител за извършени на нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ, като някои са в съчетание с нарушението по т. 4 от чл. 307, ал. 4 ЗСВ.

С решение по протокол № 24/20.06.2013 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание „освобождаване от длъжност като заместник на административен ръководител“ на ОП – Перник за извършени нарушения на КЕПБМ (т. 5 – принципа на почтеност и благоприличие) и уронване престижа на съдебната власт, изразяващи се в това, че зам. административният ръководител на ОП – Перник е дал парична сума в заем срещу лихва, и е извършвал вербални заплашителни действия срещу съпругата на лицето, което не му е върнало заетата парична сума, вместо да потърси правата си по установения гражданскоправен ред чрез съда.

ВАС, шесто отделение с решение по адм. дело № 9677/2013 г. е отхвърлил жалбата, като е приел, че административният акт е законосъобразен, не е нарушено правото на защита на магистрата в административното производство и наказанието съответства на материалния закон и на целта на закона. Изложени са мотиви, че в обществото съществува негативно обществено мнение, касателно участието на магистрати в такива случаи, които ерозират доверието на хората в правосъдната система, създават негативна обществена нагласа и намаляват общественото доверие в съдебната власт. Тази обществена нагласа безспорно влияе отрицателно върху интегритета на съдебната власт и уронва нейния престиж. Прието е, че с поведението зам. окръжният прокурор безспорно е нарушил т. 5 от КЕПБМ.

Цитираното първоинстанционно решение на ВАС, както и оспореният административен акт, са отменени с решение по адм. дело № 16768/2013 г. на ВАС, петчленен състав. За да мотивира този резултат, касационната инстанция се е позовала на обстоятелството, че фактическата обстановка по случая е установена неправилно от дисциплинарния състав. От приложени по преписката свидетелски показания се опровергавала тезата за поведение, мотивиращо приложеното дисциплинарно наказание. Освен това от показанията на лицето - заемател и неговата съпруга, се установява не само противоречия помежду им и вътрешни такива, а и противоречия с другите доказателства. За да бъде доказано дисциплинарното нарушение и ангажирана дисциплинарната отговорност на едно лице е необходимо да се установи от фактическа страна наличието на деяние – действие или бездействие, от обективна страна да се докаже противоправността на това деяние, т.е. да е налице обективно несъответствие между правно дължимото и фактически осъщественото поведение, от субективна страна да е налице вина на дееца – умисъл или небрежност, да е установен правнорелевантен резултат (вреда) и да е налице причинна връзка между деянието и резултата. Съдът е приел, че не са обсъдени всички събрани доказателства в тяхната съвкупност, при което изводът, базиран само на определени доказателства се явява едностранчив и необективен. Същият е и необоснован, доколкото не почива на задълбочен анализ на доказателствата, при така установените в тях различия.

С решение по протокол № 19/24.04.2014 г. ВСС е наложил наказание по чл. 308, ал. 1, т. 5 ЗСВ на административния ръководител на ОП –

Хасково за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в нарушаване на КЕПБМ (т. 1.4, т. 5.3, т. 5.5, т. 5.6, т. 5.7 и т. 5.8), т.к. окръжният прокурор през периода на издигане на кандидатурите за членове на ВСС и провеждане на общото делегатско събрание на прокурорите, е провеждал разговори в подкрепа на зам. главния прокурор Камен Ситнилски.

С решение по адм. дело № 6621/2014 г. ВАС, шесто отделение е отменил процесното решение на ВСС, посочвайки че използването на СРС (специални разузнавателни средства) като доказателствено средство в дисциплинарното производство, е недопустимо. Освен това в заседанието на ВСС е прието наказание, което не е предложено от ДС и от подписалият решението с особено мнения, като административният орган не е дефинирал изрично коя част от мотивите ще бъдат използвани като мотиви на неговото решение, представляващо от своя страна съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Относно доказателствената стойност на публикацията в медиите за поведението на окръжния прокурор, тричленният състав е посочил, че тя е от категорията печатни материали, визирани в 187 ГПК, приложими по силата на чл. 144 от АПК и в административния процес. Анализирани са и гласните доказателства, като е посочено, че един от свидетелите е дал показания, че не е убеден в автентичността на разговорите. Друг свидетел е отрекъл да е бил „привикан“ от наказаня магистрат във връзка с делегатското събрание на Прокуратурата за избор на членове на ВСС от нейната квота, като в подобен смисъл са и още няколко от разпитаните в административното производство прокурори. Анализирайки относимите и допустими към спора гласни доказателствени средства, тричленният състав на ВАС не споделя изводите на дисциплинарнонаказващия орган за извършване на твърдяните нарушения. Липсата на обвързваща доказателствена сила на печатния материал не може да послужи като база за изясняване на фактите по спора.

Решението на първоинстанционния съд на ВАС е оставено в сила с решение по адм. дело № 685/2015 г. на ВАС, петчленен състав. Касационната инстанция е споделила извода на тричленния състав на ВАС, че информацията за проведени телефонни разговори на дисциплинарно наказаня магистрат с други лица, относно избора на зам. главния прокурор Ситнилски за член на ВСС на общото делегатско събрание на прокурорите, продобита чрез СРС, не е и не може да бъде годно

доказателство в образуваното дисциплинарно производство срещу окръжния прокурор. По отношение на публикацията в електронен сайт, съдът е отчел, че същата няма обвързваща доказателствена сила, поради това, че няма характер нито на официален, нито на частен документ с удостоверителен или диспозитивен характер. Със същата е извършено препредаване на информацията, придобита чрез СРС, с което се заобикаля забраната на закона за използването ѝ само за нуждите на наказателното преследване. От преценката на свидетелските показания не следва извод за установеност на релевантния по спора факт – лобиране и оказване на пряко въздействие върху волята и психиката им, за даване на избиращият вот (като делегати на това събрание) в полза на кандидата – зам. главният прокурор, или за уговаряне на други делегати за тази цел. При липсата на достатъчно доказателства установяващи, както от обективна, така и от субективна страна наличието на нарушения на служебните задължения от страна на магистрата, които да са извършени виновно, изводите на първоинстанционния съд за несъставомерност на деянието са преценени като законосъобразни.

С решение по протокол № 48 от заседанието на ВСС, проведено на 24.09.2015 г. е наложено наказание „освобождаване от длъжност административен ръководител“ на Специализирана прокуратура за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ, изразяващи се в изискване на доклад за правните и фактически действия на наблюдаващ прокурор, с което е накърнил принципа на независимостта, гарантирана на всеки магистрата да упражнява единствено и само въз основа на закона, своята съвест и професионална етика, задълженията си по осъществяване на правосъдната функция на държавата. Наложено е по предложение на главния прокурор, за извършени от административния ръководител на Специализирана прокуратура нарушения на т. 8.1, т. 8.4 и т. 8.6 от Раздел III „Специфични правила за етично поведение на административните ръководители“ от КЕПБМ.

С решение по адм. дело № 11708/2015 г. тричленен състав на ВАС е отменил решението на ВСС и е върнал преписката на административния орган за ново произнасяне, т.к. дисциплинарният състав е предложил да се наложи наказание „порицание“ за извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 3 КЕПБМ, но само по т. 8.6 от етичните правила. В заседанието на ВСС, на което се е обсъждало дисциплинарното решение, член на ВСС е предложил да се наложи наказанието по чл. 308, ал. 1, т. 5 ЗСВ, т.к.

магистратът не може да ръководи повереното му звено на прокуратурата, той не знае обстоятелствата по делата и по този начин не може да взема правилни решения – не може да бъде ръководител. Коментирали са се отношенията в Специализираната прокуратура и неблагоприятния климат, който административният ръководител е създал в нея. Съдебният състав е приел, че наказаният магистрат в действителност е извършил нарушение на етичните норми по т. 8.6 КЕПБМ, т.к. е държал сметка на наблюдаващия прокурор за правораздавателните му актове. Визираната точка на КЕПБМ регламентира магистратът на ръководна длъжност да се явява основен гарант при утвърждаване на независимостта на магистратите при взимане на решения, поради което напълно законосъобразно е преценено извършването на това нарушение от магистрата. Съдът обаче е приел, че при постановяване на решението са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, т.к. членовете на ВСС са коментирали и изцяло ръководните качества на магистрата, както и създалата се неприемлива атмосфера в Специализираната прокуратура, откакто той е административен ръководител. Такова нарушение не е включено в предложението на дисциплинарния състав, а само нарушението по т. 8.6 КЕПБМ, което води до извод, че магистратът изобщо не е могъл да организира защитата си във връзка с обсъжданията на членовете на ВСС за управленските му качества, извън случая, визиран в предложението на главния прокурор. Съдът е приел, че факти и обстоятелства, които не са посочени в предложението за дисциплинарно наказание, не се обсъждат от дисциплинарния състав, защото в тази рамка се реализира правото на защита на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице. Липсата на точно посочване на нарушението/нарушенията, които е извършил магистратът, излизането от пределите на предложението, както и осъществяването на логична връзка с други неприключили дисциплинарни производства срещу лицето, представляват съществени нарушения на административнопроизводствените правила, рефлектиращи пряко върху правото на защита на привлечения към дисциплинарна отговорност магистрат.

С решение по протокол № 13 от 14.09.2016 г. прокурорската колегия (ПК) на ВСС е наложила дисциплинарно наказание „освобождаване от длъжност като административен ръководител“ районния прокурор на РП – Девин за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ,

изразяващи се в това, че е извършвала действия по служба, засягащи нейния син, привлечен като обвиняем, за което правилното поведение е било да се отведе, и с това си действие е нарушила т. 9.1, т. 1.1, т. 2.4, т. 5.4 и т. 5.6 КЕПБМ.

Жалбата на наказания магистрат срещу това решение на ПК на ВСС е отхвърлена с решение по адм. дело № 11998/2016 г. на ВАС, шесто отделение по съображения, че т. 2.4 КЕПБМ предвижда, че магистратът следва да се държи по начин, който не дава основание пряко или косвено за неговия отвод по конкретни случаи, в т. 5.4 от етичните правила пък е посочено, че в обществените и официалните си контакти магистратът няма право да се възползва от служебното си положение или да се възползва от правомощията си с цел извличане на лична облага. Тези и останалите текстове на етичния кодекс, посочени в предложението на главния прокурор са нарушени от административния ръководител на РП – Девин, без да има място за преценка относно тежестта на нарушението, т.к. всяко наличие на конфликт на интереси е достатъчно формално основание да се накърни престижа на съдебната власт. Индивидуализирането на дисциплинарното наказание по чл. 309 ЗСВ е направено от дисциплинарния състав и от ПК на ВСС, като фактът, че наказаното лице е административен ръководител води до извода, че следва да изпълнява по-високите изисквания към изпълнението на длъжността, поради което по-леко наказание ще е несъответно на стандартите на поведение, съгласно КЕПБМ при упражняване на професията.

При прегледа на съдебната практика по дела срещу решения на ВСС, с които са наложени дисциплинарни наказания по чл. 308, ал. 1, т. 5 ЗСВ, проблеми се констатирали при провеждане на административното производство, досежно изследване на наличието на нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ – нарушаване на КЕПБМ и действия или бездействия, които уронват престижа на съдебната власт. Един от основните акценти е, че административният орган следва да се придържа към точното посочване на нарушението на етичните норми, което се твърди, че е извършено от съответния административен ръководител, да не се излиза от пределите на предложението за налагане на дисциплинарно наказание и да не се прави логическа връзка с други неприключили дисциплинарни производства срещу същото лице, т.к. по този начин се нарушава

правото на защита на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице.

Друг проблем съставляват доказателствените средства, на които административният орган се позовава, за да стигне до извода, че е нарушен КЕПБМ. При преценка за наличието на нарушение на етичните правила дисциплинарният състав следва да преценява писмените и гласни доказателствени средства в тяхната съвкупност, за да обоснове наличието на твърдяното нарушение. Трябва да са налице данни и да са събрани доказателства, от които недвусмислено да се налага извод, че привлеченият към дисциплинарна отговорност магистрат е извършил конкретни действия, представляващи нарушение на КЕПБМ и уронване престижа на съдебната власт. При налагане на наказанието по чл. 308, ал. 1, т. 5 ЗСВ не се установяват проблеми при индивидуализацията му, критериите по чл. 309 ЗСВ се преценяват правилно от наказващия орган.

Дисциплинарно наказание „Дисциплинарно освобождаване от длъжност“ – чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ.

През периода 2013 г. – 2017 г. ВСС е издал 13 решения, с които е наложил наказанието „дисциплинарно освобождаване от длъжност“ и отхвърлил едно предложение на административен ръководител за налагане на посоченото наказание.

През периода кадровият орган е наложил 3 наказания по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ за извършени от магистрати нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, които са в кумулация и с нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2, т. 3, т. 4 или т. 5 ЗСВ.

С решение по протокол № 29/12.07.2012 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ за извършено от съдия в Софийски градски съд дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2, т. 3 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони по 2 дела (забавата по едното дело е 1 години и 11 месец, а по другото 2 години и 11 месеца), с допуснатото бездействие по делата е забавила неоправдано производството и това е довело до уронване на престижа на съдебната власт.

С решение по адм. дело № 9061/2012 г. ВАС е отхвърлил жалбата на наказания магистрат по следните съображения:

Постановеният след срока съдебен акт е валиден, допустим и законосъобразен, ако отговаря на изискванията за валидност, допустимост и правилност, но може да е лишен от смисъл и значително да е увредил правно защитимите права или законни интереси на страните по делото. Самият законодател, отчитайки значението на своевременността на правната защита и в същото време и огромното значение, което има качеството на постановения съдебен акт, е посочил в чл. 22 НПК, че съдът разглежда и решава делата в разумен срок. Съдът е приел, че е осъществен в случая е задължителния елемент от фактическия състав на чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, а именно „системността“, т.к. по делото е доказана повторемост и непрекъснатост на неизпълнението на служебните задължения, осъществени от съдията под формата на бездействие. Първоинстанционният съд е изяснил, че „разумният срок“ е меродавен не за извършването на определени действия или бездействия, а за разглеждането и приключването на цялото съдебно производство. Законово определеният и разумният срок са понятия несъвместими помежду си, т.к. разумният срок обхваща продължителността на цялото наказателно производство, а законово определения срок се отнася само за извършването на определени процесуални действия, съставляващи част от общата дейност по разглеждането, решаването и приключването на делото. Отчетена е и средната натовареност на магистрата и е достигнато до крайния правен извод за съставомерност на нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ. Констатирано е и извършване на нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, т.к. магистратът е допуснал бездействие, което неоправдано е забавило производството по двете дела. Конкретната продължителност на установените просрочия за изготвяне на мотивите към постановените присъди, не може да бъде отчетена като несъществена, защото забавата надхвърля максимално допустимите срокове по чл. 308 НПК и достига до периоди, измерващи се с повече от 2 години. Първоинстанционният съд е приел за законосъобразен изводът на ВСС и за наличието на нарушения на т. 4.2, т. 4.4, т. 5.5, т. 5.6 и т. 5.8 КЕПБМ, поради това, че обявени в електронната система на СГС съдебни актове по 5 бр. въззивни наказателни дела са били подписани от съдиите в състава едва 2 месеца по-късно. Обявяването в електронната система на съдебни актове, които не са подписани от членовете на състава, представлява нарушение на ПАРОВАС (отм.), т.к. те не са окончателни актове и магистратът няма право да дава устно разпореждане за обявяването им на съдебния секретар.

С решение по адм. дело № 1749/2013 г. на ВАС, петчленен състав е отменено решението по адм. дело № 9061/2012 г. на ВАС, шесто отделение в частта, с която първоинстанционният съд е приел, че са налице нарушенията по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ и в частта, с която е наложено дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ, и е оставено в сила само в частта, с която е прието, че е налице нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ. Административният акт е отменен в посочените части и преписката е върната на административния орган за ново произнасяне само по отношение на вида на дисциплинарното наказание за извършеното нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ. За да постанови този резултат съдебният състав е констатирал, че липсва нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, т.к. не е налице „системност“ в неспазване на процесуалните срокове, защото за да е налице това нарушение следва установеното неспазване на сроковете да се отнася за поне три дела. Неправилност на съдебното решение е установена и по отношение на твърденията, че са налице нарушения на т. 4.2, т. 4.4, т. 5.5, т. 5.6 и т. 5.8 КЕПБМ и уронване на престижа на съдебната власт. Прието е, че деянието, мотивирало наказващия орган да наложи дисциплинарно наказание се изразява в неизпълнение на служебните задължения по чл. 210, т. 1 ЗСВ, във вр. с чл. 308, ал. 2 НПК, за изготвяне на присъдите към две наказателни дела, в 30-дневен срок след обявяване на присъдата. Касационната инстанция е приела, че липсват факти и обстоятелства, пряка последица от виновното неизпълнение на тези задължения от магистрата, които реално да сочат на накърнен престиж на съдебната власт. По отношения на твърденията за нарушение на етичните правила, петчленният състав е посочил, че извън разпореждането за обявяване на резултатите по петте дела, съдът не е посочил други действия или бездействия на магистрата, нарушаващи тези етични правила. Нарушаването им, представляващо дисциплинарно нарушение, както е в случая, следва да се основава на конкретни данни за извършено деяние във връзка именно с етичните правила, а не във връзка с неправомерно даденото разпореждане, което няма връзка с тези етични правила. Споделени са обаче изводите на тричленния състав относно съставомерност на нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, т.к. в случая бездействието на съдията по написване на мотивите към двете присъди е неоправдано и води до съществено забавяне производството, защото възпрепятства приключването на делата в тази инстанция – СГС, в постановените от закона срокове, които са отражение и на обществените

очаквания. При отсъствие обаче на нарушенията по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ, административният орган и първоинстанционният съд са допуснали нарушение на материалния закон, съответно на принципа на съразмерност по чл. 6 АПК, при определяне на вида и размера на наложеното дисциплинарно наказание, като наложеното наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ се явява несъразмерно тежко спрямо извършеното нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ.

ВСС е наложил дисциплинарно наказание „дисциплинарно освобождаване от длъжност“ на друг съдия от СГС за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 ЗСВ, изразяващи се в неоснователно задържане и неизпращане на ВКС на 1 ч. гр. д. за времето от 01.07.2011 г. до 22.08.2011 г. и за нарушения по чл. 5 и чл. 7 ГПК при допускане на обезпечителни мерки, както и за неизпълнение на служебни задължения по чл. 390, ал. 3, изр. 2 от ГПК 2 ч. гр. д.

Решението на ВСС е отменено от ВАС, шесто отделение по адм. дело № 6000/2013 г. по съображения, че са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила и преписката е изпратена на ВСС, който да реши по същество въпроса, поставен в предложението на ИВСС за налагане на дисциплинарно наказание на привлечения магистрат за изложените в предложението дисциплинарни нарушения, извършени или допуснати от съдията.

За да отмени оспореното решение първоинстанционният съд е приел, че в административното производство са участвали членове на ВСС, които в предишното си служебно качество на инспектори са инициирали предложението на ИВСС по чл. 54, ал. 1, т. 6 ЗСВ, направено въз основа на решение по чл. 54, ал. 2 ЗСВ, респ. в осъщественото дисциплинарно производство са били членове на колективния орган, направил предложението за дисциплинарно освобождаване от длъжност на магистрата и след това като членове на колективния дисциплинарно наказващ орган са участвали във вземането на решение за налагане на дисциплинарно наказание. Съдът е счел това за обстоятелство, което поражда съмнение в тяхната безпристрастност, вече като членове на ВСС, при гласуване на решението по направеното и от тях предложението за дисциплинарно наказание. Бившите инспектори е следвало да си направят отвод при гласуването на решението за налагане на наказанието, но в този случай, не би се постигнал необходимият кворум и мнозинство за приемане на решението. Освен това главният инспектор е участвал в заседанието на

ВСС преди гласуване на решението на дисциплинарния състав пред ВСС. Това води до нарушаване на чл. 8, ал. 1 АПК – принципа на равенство на страните, т.к. дисциплинарно наказаното лице не е присъствало на разискванията преди гласуването. Констатирана е и липса на мотиви досежно предложението за вида на наказанието, защото не са изложени съображения от членовете на ВСС кои изводи на дисциплинарния състав считат за неправилни и по какви съображения.

Това решение е оставено в сила с решение по адм. дело № 15557/2013 г. на ВАС, петчленен състав с мотиви, че всяка държавна власт, независимо от сферата на обществения живот, винаги е обвързана с правни гаранции за нейното точно упражняване и че няма държавна власт, за която законодателят да не е предвидил принципи и правила за упражняване на инструментариум за обезпечаване правомерното ѝ упражняване. Изключение не прави и колегиалният административен орган, който осъществява кадровата политика в съдебната власт – ВСС. Инспекторатът пък е колективен орган и решенията му се вземат с мнозинство от неговите членове, и няма значение какъв е вотът на инспектора, който е осъществил проверката на процесния магистрат. Решението за отправяне на предложение до ВСС за налагане на дисциплинарно наказание е на колективния орган – ИВСС. Съдът е приел, че е безспорен факта на субективното право на отвод на всеки член на ВСС при наличие на обстоятелства за това, но следва да се прави разлика между самостоятелността на преценката и контрола за законосъобразност на тази преценка. Способите на правото са тези, чрез които се формира, както волята на Инспектората да сезира дисциплинарна наказващия орган, така и волята на самия дисциплинарна наказващ орган да наложи наказание. И в двата случая само и въз основа на установената в правна норма правомощия и производства (способи за установяване на факти, права и задължения на участващите в производството) се формира волята на колективния орган за настъпване на определени правни последици. Нито решението на ИВСС, нито решението на ВСС би могло да бъде взето валидно без участието на петимата инспектори, които впоследствие са станали и членове на ВСС, ако те не са участвали в гласуването на предложението за налагане на наказанието или в гласуването за самото налагане на наказанието. Съгласно чл. 320, ал. 4 ЗСВ, ВСС взема решението си за налагане на дисциплинарното наказание с мнозинство повече от половината от членове му. В случая е налице нарушение, т.к. без

участието на петимата членове на ВСС – бивши инспектори, решението на ВСС би било взето при нарушение на изискванията за мнозинство. Основният аргумент е, че и ИВСС и ВСС правят преценка на едни и същ релевантен факт – за установените дисциплинарни нарушения на съдията, какво дисциплинарно наказание следва да бъде наложено. Когато членовете на ВСС са взели участие във формиране на волята на ИВСС да сезира ВСС, те, при вземане на решението на ВСС, вече са изразили валидно своето становище по въпроса за дисциплинарните нарушения и дисциплинарните наказания. Прието е за правилно и изразеното от тричленният състав становище, че правото на главния инспектор на участие в заседанията на ВСС, не може да надхвърля неговата компетентност. В случая въз основа на протоколите от заседанията на ВСС е установено, че главният инспектор, след напускане на заседанието на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице, е изложил подробно становище по изводите на ДС и е обосновал законосъобразността на изводите, направени в предложението на ИВСС. Главният инспектор не е част от дисциплинарнонаказващия орган и неговото право на участие в заседанията на ВСС не може да породи правомощие за участие и в разискванията на ВСС извън тези, с участието на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице. Касационната инстанция е приела, че е налице нарушение на чл. 328, във вр. с чл. 8 АПК. По отношение на липсата на мотиви, петчленният състав е приел, че изводът на първоинстанционния съд е неправилен и че такива са налични, като се е позовал на разпоредбата на чл. 320, ал. 4, предл. 2 ЗСВ.

След като административният акт е отменен и е върнат на ВСС за ново произнасяне с решение по протокол № 16/10.04.2014 г. ВСС е наложил отново дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 АПК за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 ЗСВ на същия магистрат от СГС, изразяващи се в: 1) неизвършване на дължими процесуални действия пред периода 07.2011 г. – 22.08.2011 г. по администриране и изпращане във ВКС на едно ч. гр. дело; 2) Нарушение на чл. 5 и чл. 7 от ГПК във връзка с постановени определения по две обезпечителни производства; 3) за изпълнение на служебните задължения по чл. 390, ал. 3, изр. второ ГПК по две ч. гр. дела.

С решение по адм. дело № 6191/2014 г. на ВАС, шесто отделение жалбата срещу това решение на ВСС е отхвърлена със следните мотиви: Решението на наказващия орган е взето от компетентен орган, в

изискуемата от закона форма, при липса на нарушения на административнопроизводствените правила и в съответствие с материалния закон и с целта на закона. Членовете на ВСС, които са бивши инспектори от ИВСС са направили отвод при вземане на решението за налагане на дисциплинарното наказание, като е постигнат необходимият кворум и мнозинство при вземане на обсъжданото решение. Не е приет доводът на магистрата, че е нарушено изискването по чл. 333, ал. 1 т. 3, във вр. с чл. 330, ал. 2, т. 6 КТ при наличие на заболяване, фигуриращо в Наредба № 5/20.02.1987 г. на министъра на здравеопазването, уволнението да е предшествано от разрешение на Инспекция по труда. Тричленният състав е приел, че е налице допуснатото нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ, т.к. по 2 от делата в предложението на ИВСС, съдията е допуснал нарушение на задълженията си, произтичащи от принципа на служебното начало, прогласен в чл. 7 ГПК, според който съдът служебно извършва необходимите процесуални действия по движението и приключването на делата и следи за допустимостта и надлежното извършване на процесуалните действия от страните. Разпоредбата на чл. 390, ал. 3, изр. второ ГПК, която изрично регламентира задължението на съда да отмени допуснатото обезпечение, ако в определения срок за предявяване на бъдещ иск не бъдат представени доказателства за това, доразвива служебното начало. Преценен е като правилен изводът на наказващия орган за наличие на нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 4 и т. 5 ЗСВ, т.к. в нарушение на принципа на законност съдията е допуснал с първото от определенията по обезпечително дело, обезпечителни мерки, без да направи преценка на нито една от предпоставките за основателност на искането за обезпечение, допуснал е обезпечение по недопустим иск и при липса на обезпечителна нужда, част от допуснатите обезпечителни мерки са недопустими, поради това, че не са предвидени като вид в никой нормативен акт. С постановеното спиране на изпълнението на четирите, издадени от друг състав на същия съд, обезпечителни заповеди фактически е постигнат ефекта на отмяната на вече допуснатото обезпечение в нарушение на предвидения от законодателя процесуален ред за това. Първоинстанционният съд е допълнил, че след подаване на частна жалба против първото определение, но преди произнасянето на въззивната инстанция, без да е подадена нова молба за обезпечение, съдията е допуснал с определение повторно същите обезпечителни мерки, като в допълнение е присъдила разноски в полза на молителя в размер на 108 000

лв., без да е направено искане за това. Съдът е изложил, че подобно произнасяне не може да бъде обяснено с никакви процесуални правила, нито с незнание, пропуск или грешка. Осъществяването от съдията процесуални действия представляват нелегитимно превишаване и превратно упражняване на съдебната правораздавателна власт. Посочено е, че дори да е имало искане за присъждане на разноски в това производство, то същите не би следвало да се присъждат с определението за допускане на обезпечението (по висящо исково производство), а едва с окончателния акт по делото, в зависимост от изхода на спора. Предвид горното съдът е приел, че съдията е допуснал нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ, като с посочените действия е допуснато и уронване престижа на съдебната власт, т.к. постановените обезпечителни мерки – спиране на изпълнението на други 4 обезпечителни заповеди, не съответства на правилата на обезпечителното производство и по същество нарушават установения процесуален ред за отмяна на неправилни съдебни актове. Осъществяването на правораздавателната власт в нарушение на принципите и конкретните правила за нейното упражняване и при превратно упражняване на тази власт, води до намаляване на общественото доверие в съдебната система и затова уронва престижа ѝ. Съдът е приел, че не е налице нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 2 ЗСВ, поради неизпращането на ВКС на едно ч. гр. д. през времето от 01.07.2011 г. до 22.08.2011 г., т.к. до 23.08.2011 г. един от постановените актове по делото не е бил подписан от член от съдебния състав, и по делото няма категорични данни при кого (съдия – било член на съдебния състав или административен ръководител, деловодител или друг служител на съда) се е намирало делото през посочения период, като противоречие се съдържат, както в писмените документи, така и в твърденията на наказания съдия, дадени при първото ѝ изслушване пред ВСС, което от своя страна навежда на извода, че процесното бездействие не се дължи на виновното поведение на магистрата. Съдът е приел за нарушение и допуснатото от дисциплинарно привлеченото лице обезпечение на бъдещ иск по отношение на молител, който не е фигурирал в молбата за обезпечение и по отношение на ответник, който не е бил посочен в първоначалната молба. В случая се касае до умишлено извършване на нарушенията, които освен това се характеризират и с особена последователност и настойчивост, при грубо погазване на основните начала на гражданското съдопроизводство и превишаване на правораздавателните правомощия,

като в тази връзка следва да се обърне внимание, че те не могат да бъдат обяснени или оправдани със здравословното състояние на съдията. По отношение на наложеното наказание съдът е заключил, че съответства на изискванията на чл. 309 ЗСВ и на целта на закона, т.к. с него несъмнено ще бъдат предотвратени последващи нарушения от наказаня съдия, а същевременно ще се въздейства превантивно по отношение на други подобни случаи.

Решението по адм. дело № 6191/2014 г. на ВАС, шесто отделение и решението на ВСС са отменени с решение по адм. дело № 6707/2015 г. на ВАС, петчленен състав по следните съображения: Повторната процедура пред дисциплинарнонаказващия орган (предвид предходната отмяна на решението на ВСС и връщането му на административния орган, поради наличие на основанието по чл. 146, т. 3 АПК), представлява нарушение на установените общочовешки стандарти за недопустимост на повторно реализиране на отговорност след проведена с окончателно съдебно решение проверка на законосъобразността по същество на фактите и приложимия закон. Освен това преди да бъде взето решението на ВСС за налагане на най-тежкото дисциплинарно наказание, не е поискано разрешение от Инспекцията на труда и не е потърсено мнението на ТЕЛЖ, с оглед на което изводите на тричленния състав в обратния смисъл са неправилни, т.к. това е нарушение на административнопроизводствените правила. Касационната инстанция е констатирала и противоречие с материалния закон, посочвайки че нарушението на чл. 390 ГПК е квалифицирано неправилно като бездействие на съдията, изразяващо се в непроизнасянето в срок със съдебен акт, за което е възникнало задължение по силата на изрична правна норма, т.е. това е нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ „системно неспазване на сроковете предвидени в процесуалните закони“, но т.к. в случая липсва „системност“, кадровият орган е квалифицирал нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ – „неизпълнение на други служебни задължения“. По отношение на изводите на съда за допуснати нарушения на чл. 307, ал. 4, т. 2 и т. 4 ЗСВ е приел, че констатираните изключително груби нарушения на основни принципи на ГПК, налагането на абсолютно неподходящи обезпечителни мерки, присъждането на разноси само за обезпечителния процес при висящо производство без да се съобразява крайният изход на спора, действително са необясними от гледна точка на средно натоварен, правно грамотен и почтен съдия, но не могат да послужат като основание за ангажиране на

дисциплинарна отговорност, защото са свързани с допуснати нарушения по приложението на процесуалния закон в съдебните актове.

Влязлото в сила решение по адм. дело № 6707/2015 г. на ВАС, петчленен състав е отменено с решение по адм. дело 13739/2915 г. на ВАС, седемчленен състав, поради наличие на основанието по чл. 239, т. 5 АПК, предвид това, че съдията – докладчик по отмененото дело, до м. януари 2007 г. е работил в СГС заедно с наказан магистрат, и инцидентно същите са заседавали в един тричленен състав. Според съдията – докладчик по адм. дело № 6707/2015 г., тези обстоятелства не водят до пристрастност при преценката за правилността на постановления от тричленния състав съдебен акт, поради което не е направен отвод. Жалбоподателката също не е поискала отвод на съдията – докладчик, но процесуалният представител на ВСС не е присъствал на това съдебно заседание, на което делото е обявено за решаване и са станали известни тези факти, за което отсъствие юрисконсултът е уведомил писмено съда, и не се е възпротивил на делото да се даде ход в негово отсъствие. С оглед тези данни седемчленният състав на ВАС е взел решение, че с интерес на правната сигурност за страните в процеса и при наличие на установеното от чл. 23 ГПК производство, непредставяваната в съдебно заседание страна е следвало да бъде надлежно уведомена за обявените факти и поясненията на съдията – докладчик, за да прецени дали да упражни своето процесуално право да поиска отвод.

С решение на ВСС по протокол № 42/31.10.2013 г. е наказан и друг съдия от СГС с наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в системно неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони по 16 бр. дела, като забавата достига до 5 години, а по две от делата неизпълнението на задължението за постановяване на мотивите към присъдите в едномесечен срок достига до 7 години.

С решение по адм. дело № 15724/2013 г. ВАС е отхвърлил жалбата срещу това решение, като е приел, че липсват основания по чл. 146 АПК, водещи до неговата незаконосъобразност. Приел е, че липсват нарушения на административнопроизводствените правила във връзка с участието на член от състава на ВСС, който установява фактите по дисциплинарното производство от една страна, а от друга чрез жребий е избран и за член на ДС, като съдът е счел, че липсва законова разпоредба, която да ограничи правото на вносителите на предложението за образуване на

дисциплинарно производство да участват и в дисциплинарния състав. Установеното в хода на административната процедура пасивно поведение по повод системното неизписване на мотивите към постановените присъди от съдията, обосновава правилният извод за осъществен от обективна и субективна страна, състава на дисциплинарни нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 4 ЗСВ. Налице са 16 броя дела, само по две от които са изписани мотивите до края на дисциплинарното производство, а едно от делата е с неизписани мотиви и след влизане в сила на предишно дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 3 ЗСВ, като същото е било предмет на нарушение и по това дисциплинарно производство. Закъсненията достигат до 5 години, а по две от делата – 7 години от образуването им, което практически възпрепятства влизането им в сила. Отричането на невинното бездействие от страна на наказания магистрат, съдът е обосновал с изготвения и одобрен план от председателя на СГС за изготвяне на мотивите към постановените присъди, който също не е спазен, както и на изключването на съдията от разпределението на първоинстанционни дела за определен период от време.

С решение по адм. дело № 9685/2014 г. ВАС, петчленен състав, е отменил решението по адм. дело № 15724/2013 г. на ВАС, шесто отделение и решението на ВСС по следните съображения:

Касационната инстанция е намерила за основателни доводите на магистрата, че дисциплинарното производство, проведено пред ВСС е в нарушение на основните принципи на АПК и на материалния закон, т.к. е безспорен изводът на тричленния състав, че в ЗСВ няма изрична разпоредба, която да изключва вносителите на предложението за налагане на дисциплинарно наказание на магистрат от колективния орган при определянето чрез жребий на дисциплинарния състав, но когато кадровият орган упражнява правомощията си по глава XVI на ЗСВ, той по силата на чл. 328 ЗСВ, освен правилата, разписани в тази глава, прилага и правилата и принципите на АПК. В случая, при наличие на неспазени срокове по чл. 308, ал. 2 НПК, за изготвяне на мотивите към присъдите по 16 броя дела, деянието на съдията е прието за съставомерно по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, поради наличието на „системност“ (три или повече дела), но не е отчетено обстоятелството, че въпреки множеството дисциплинарни дела против магистрати с просрочени, ненаписани или неизписани мотиви към постановените от тях актове, ВСС досега няма изработена цялостна система за обективна преценка на всички относими обстоятелства, от

които да е видно критерият за налагане на различни наказания. Петчленният състав е посочил съдебна практика на ВАС за удостоверяване на този извод и е изложил, че следва да се уеднакви дисциплинарната практика за едни и същи дисциплинарни нарушения, т.к. значителното им разнообразие за кратък период от време е нарушение на принципа на последователност и предвидимост, регламентиран в чл. 13 АПК. По отношение на извода за наличие на нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ, касационната инстанция е приела, че неспазването на процесуалните срокове за написване на мотивите към присъдите, не води до уронване на престижа на съдебната власт в процесния случай, т.к. не става ясно поради наличието на какви безспорно установени факти, е приета сочената съставомерност. Според съда, това могат да бъдат действия, които да поставят под съмнение обективността, безпристрастността и независимостта на съдебната власт, каквито в случая не са констатирани.

С решение по протокол № 41/16.07.2015 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ на съдия в РС – Монтана за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в неспазване на сроковете по чл. 235, ал. 5 ГПК за изписване на 13 броя дела, като забавата достига до периоди надхвърлящи три години, както и поради забавяне при администриране на делата, които са по доклад, достигащи една година.

С решение по адм. дело № 8595/2015 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата срещу това решение на ВСС с аргументи, че неспазването на сроковете по чл. 235 ГПК (едномесечен) по 13 броя дела при констатирана забава от 17 дни до 3 г. 11 месеца, при липса на обективни причини и установена средна натовареност на магистрата, на практика води до извода, че наказаният съдия почти е спрял да правораздава. Съдът е посочил, че разумният срок е този, който позволява извършването на действието, за което е предназначен, в определените му рамки, с нормални усилия и мобилизация, като в случая наказващият орган е отчел конкуренцията между законовото изискване за качество на постановените правораздавателни актове и същото такова за постановяването му в разумен срок. Констатирана е системност на нарушаване на сроковете по чл. 235 ГПК, забавяне в администриране на делата по доклад и личните действия на съдията, като е достигнато до крайния правен извод за съставомерност на нарушенията по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2 и т. 4 ЗСВ. Изложено е, че с неизписването на съдебните актове и

с бездействието си при администриране на делата, съдията е уронил престижа на съдебната власт, т.к. поведението му рефлектира върху цялостното отношение на съдебната институция, която и без друго се определя от обществото като тромава и бавна.

Решението на тричленния състав на ВАС по адм. дело № 8595/2015 г. е оставено в сила с решение по адм. дело № 5134/2016 г. на ВАС, петчленен състав, поради това, че магистратът е забавил сроковете за изготвяне на решения и насрочване на 13 броя дела в период за 5 години, като 8 от тях са със съществено забавяне. Тези пропуски в работата на съдията представляват тежко и системно неизпълнение на служебните задължения по смисъла на чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2 и т. 4 ЗСВ. В допълнение към изложеното следва да се има в предвид, че със заповед на административния ръководител на РС – Монтана през 2011 г. е бил утвърден план за срочно администриране и решаване на възложените му дела, който не е довел до подобряване на работата на магистрата.

С решение по протокол № 5/07.02.2013 г. ВСС е отхвърлил предложението на административния ръководител на РС – Карнобат с искане за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ на съдия от същия съд, поради извършване на нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 2, т. 3 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в непознаване на разпоредбите на ГПК и издаване на изпълнителен лист, без да е налице необходимото правно основание, с което неоправдано се забавя производството и се нанасят непоправими вреди на община Карнобат, нарушение на т. 2.4 КЕПБМ, чрез немотивирани отводи, направени избиращелно и чрез действия е създавал в обществото (цялата община) отрицателна нагласа за поведението на съдебната власт, като по този начин в обществото се създава нагласа за една неработеща съдебна власт.

С решение по адм. дело № 2559/2013 г. на ВАС, шесто отделение, жалбата на административния ръководител срещу това решение на ВСС е отхвърлена по съображения, че изводите на органа за погасяване възможността за ангажиране на дисциплинарната отговорност поради изтичане на давността по чл. 310, ал. 1, пр. 1 ЗСВ, е правилен. Жалбата на лицето, което е искало извършване на проверка и търсене на отговорност на съдията, е входирана в съда и адресирана до председателя на РС – Карнобат на 17.04.2012 г. Възражението на административния ръководител, че срокът е започнал да тече от 29.10.2012 г., когато жалбоподателят е входиравл втората жалба – лично до председателя, не е

прието, т.к. първата постъпила жалба е следвало да бъде докладвана на административния ръководител и не съществува извинителна причина, че не е узнал за обстоятелствата, които се съдържат в нея.

С решение по адм. дело № 7145/2013 г. ВАС, петчленен състав е оставил в сила първоинстанционното решение, приемайки за установено, че първата от постъпилите две жалби е с пряко обръщение към председателя на съда и в нея подробно се излагат фактите по делото и се иска проверка и търсене на отговорност от съдията по делото. Точно на същата дата, на която е получена процесната жалба, с писмо именно на председателя на съда, делото към което е била приложена, е изпратено на ОС – Бургас. Анализа на доказателствата по делото безспорно установяват, че на 17.04.2012 г. председателят на съда е бил информиран за допуснатото от съдията нарушение на чл. 414, ал. 1 ГПК.

С решение по протокол № 24/14.06.2012 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 от ЗСВ на прокурор в ОП – Шумен, за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в приемане в работно време на публично място парична сума, за да окаже влияние върху своя колега за прекратяване на наказателно производство.

С решение по адм. дело № 8565/2012 г. тричленен състав на ВАС е отхвърлил жалбата срещу това решение по следните съображения: Укоримостта на поведението на магистрата произтича от неприемливата за обществото и недопустима ситуация, прокурор да приеме в работно време парична сума с цел оказване на влияние върху друг прокурор за прекратяване на образувано наказателно производство, като с това деяние са нарушени правилата на т. 5.1, т. 5.3, т. 5.5, т. 5.6, т. 5.7, т. 5.8 КЕПБМ и от друга страна е довело до увреждане репутацията на магистрата в обществото като прокурор, представител на съдебната власт, а оттам и до създаване на съмнение в почтеността на конкретното разследване и до накърняване на престижа на съдебната власт. С поведението си прокурорът е формирал в обществото съмнение за съществуването на практика сред магистратите да допускат замесването им в ситуации на съмнителна от гледна точка на представите за почтеност финансови отношения, които прокурорът не следва да си позволява с оглед изискванията на службата, като по този начин е допуснато и застрашаване престижа на съдебната власт. В обществото съществува негативно отношение касателно искането и получаването на неследващи се облаги от

магистрати и случаите на търговия с влияние, защото именно заради такива случаи ерозира доверието в правосъдната система и такава обществена нагласа безспорно влияе отрицателно върху интегритета на съдебната власт и уронва престижа ѝ.

Решението на тричленният състав на ВАС и административният акт са отменени с решение по адм. дело № 3571/2013 г. на ВАС, петчленен състав, тъй като е нарушен чл. 35 АПК, поради това, че от събраните в дисциплинарното производство доказателства (включително материалите от досъдебното производство), не може да се направи категоричен извод за извършеното от прокурора деяние, поради разнопосочност на доказателствата, и поради това, че наказателното производство не е приключило.

С решение по протокол № 10656/2013 г. ВСС е наложил наказание „дисциплинарно освобождаване от длъжност“ на административния ръководител на СГП за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в разговори с бивши представители на изпълнителната власт и високопоставени политици, в които се очертава търсене на съдействие за кариерно израстване, коментари по отношение на висящо наказателно производство и укоримо коментиране на личния живот на негови колеги.

С решение по адм. дело № 10656/2013 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата срещу решението на ВСС по следните съображения: Контактите и разговорите на прокурора с бивши представители на изпълнителната власт и високопоставени политици обосновават като негов модел на поведение при упражняване на функциите му като магистрат податливост към влиятелни политически фактори с цел кариерно израстване, което е в противоречие с т. 1.4 КЕПБМ – българският магистрат с действията и поведението си извън службата следва да защитава и утвърждава в обществото представата за независимост на съдебната власт, като не се поддава на влияния – преки или косвени, от страна на която и да е друга власт – публична, частна, външна или вътрешна за съдебната система. Нарушен е и т. 2.5 КЕПБМ – по висящи пред него производства, магистратът не може да прави публични изказвания и коментари, чрез които да се ангажира за крайния изход на случая или да създаде впечатление за пристрастност или предубеденост. Наказаният магистрат, макар и да не е участвал пряко като прокурор в коментираните производства, в качеството му на административен

ръководител е длъжен да съблюдава визираните норми, като безпристрастността му е необходима при осъществяване на възложени му функции. Нарушени са и т. 7.2, т. 5.2, т. 5.3 и т. 5.9 КЕПБМ, т.к. съгласно т. 5.2 и т. 5.3 от етичните правила почтеният магистрат не доносници и не интригантства спрямо свои колеги и служители, а изразява открито позицията си. В случая за участниците в разговора, той е бил „фриволен и шеговит на места“, като „между мъже“, но тази оценка не може да замени неговата истинска същност, детерминирана от използвания на моменти вулгарен език при оценка на личните и професионални качества на обсъжданите лица и от своя страна, това поведение е в нарушение на чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ, защото почтеността и благоприличието имат основно значение за доверието, авторитета и цялостната дейност на магистрата, съответно и на съдебната власт.

Решението по адм. дело № 10656/2013 г. на ВАС е оставено в сила с решение по адм. дело № 1406/2014 г. на петчленен състав. Последният е приел, че не са допуснати съществени нарушения на административно производствените правила предвид ползването на гласни доказателствени средства, дадени в хода на прокурорската проверка по реда на НПК, които са допустими доказателствени средства за установяване на факти, релевантни за дисциплинарното производство, а цитатите в решението на ДС са направени във връзка с основанието за образуване на дисциплинарното производство – разпространени на 26.04.2013 г. в публичното пространство 18 аудио записа със съдържание, възпроизведено в решението на ДС, за което магистратът не отрича. Касационната инстанция е посочила, че на срещата рано сутринта на 15.04.2013 г. в деня на брифинга на Прокуратурата за обявяване на резултатите от приключилата проверка за незаконно използване на СРС, магистратът е дал конкретна информация за резултата от проверката и предстоящото повдигане на обвинение срещу конкретно лице от изпълнителната власт, което от своя страна потвърждава констатациите за нарушение на т. 1.4 и т. 2.3 КЕПБМ. Обстоятелството, че наказаният магистрат е бил изолиран от предварителното производство срещу това конкретно лице не изключва нарушението на т. 2.3 КЕПБМ, т.к. магистратът признава, че на срещата е обсъждал фактите по делото, коментирал е „ключката“, че важен свидетел по делото се е отказал от показанията си и че приятелката на лицето, с която той живее, ще свидетелства срещу него, като в случая не е налице изключението по т. 2.3, изр. 2 КЕПБМ, която разрешава обсъждането на

подобни производства, извън съдебно заседание в предвидените от закона случаи, какъвто не е настоящият.

С решение по протокол № 16/25.04.2013 г. ВСС е наложил наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ на следовател в ОСЛО при ОП – Варна, за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ, изразяващи се в това, че в сградата на ОСЛО в гр. Варна е блъснала, одрала и ударила своя колежка и събитието е намерило широк отзвук в средствата за масова информация.

С решение по адм. дело № 7436/2013 г. на ВАС, шесто отделение е отхвърлена жалбата срещу това решение на ВСС. При определяне на наказанието са взети предвид тежестта на нарушението, формата на вината, обстоятелствата, при които е извършено нарушението, и поведението на нарушителя, като съдът е достигнал до извод, че дори да е имало предизвикване с думи от страна на другия участник в конфликта, и следователката да е била афектирана от думите на завеждащия следствения отдел, отправени към нея по време на оперативното съвещание на службата, с оглед драстичния характер на случилото се и неговите последици (бой в коридорите на Варненското следствие, намиращ се над колеж и намерило изключителен силен отзвук), това по никакъв начин не смекчава вината и отговорността на наказаниа магистрат. В случая е прието, че не е от значение чисто професионалната дейност на следователката при изпълнение на служебните ѝ задължения, както и писането на сигнали от същата до различни институции, т.к. това е конституционно установено право, за упражняването на което авторката им не може да носи отговорност (такава би могла да носи, ако в сигналите се съдържат клеветнически или неверни твърдения). Доказано е виновното извършване на нарушението, като е налице и причинна връзка, доколкото без реализираното поведение, не биха били нарушени нормите на морала и не би се предизвикало отрицателно отношение към съдебната власт. Решението на първоинстанционния съд е потвърдено с решение по адм. дело № 3330/2014 г. на ВАС, петчленен състав.

С решение на ВСС е наказан с наказание „дисциплинарно освобождаване от длъжности“ и член на ВСС за извършени нарушения на КЕПБМ, изразяващи се в използване на служебното му положение на зам. главен прокурор с цел манипулиране волята на по-низшестоящи в йерархичната структура прокурори при осъществяването на избор за членове на ВСС.

С решение по адм. дело № 4192/2014 г. ВАС е обявил нищожността на решението на ВСС и делото е върнато като преписка на административния орган за продължаване и приключване на производството по дисциплинарното дело, поради това, че мнозинството за вземане на решение следва да бъде 2/3 (17 души), а не, както е взето процесното решение, с мнозинство на членовете на ВСС (повече от половината).

Това решение е отменено с решение по адм. дело № 8975/2014 г. на ВАС, петчленен състав и делото е върнато на друг състав на ВАС, т.к. според чл. 130, 8, т. 4 КРБ, мандатът на член на ВСС се прекратява при дисциплинарно освобождаване от длъжност с мнозинство 2/3. От посочената разпоредба се достига до извода, че волеизявлението за налагане на дисциплинарно наказание, предхожда това предсрочното прекратяване на мандата, като е предвидено различно мнозинство за тези две властнически волеизявления на ВСС. За дисциплинарното освобождаване от длъжност мнозинството следва да е повече от половината от членовете на ВСС, а предсрочното прекратяване на мандата на член на ВСС е с мнозинство 2/3 по аргумент от чл. 27, ал. 6 ЗСВ и чл. 130, ал. 8, т. 4 КРБ.

При новото разглеждане на делото срещу решението на ВСС, с което е наложено наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ на член на ВСС е отхвърлена жалбата поради това, че жалбоподателят в качеството си на зам. главен прокурор е нарушил т. 5, т. 5.5, т. 5.6, т. 5.7, т. 5.8, т. 5.9, т. 8.1 КЕПБМ, както и чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ, поради използване на служебното му положение, чрез административните ръководители на отделни прокуратури, да се възползва от служебното йерархично подчинение на прокурорите в страната, с цел манипулиране волята им при осъществяване на избор за членове на ВСС. Тричленният състав е приел, че не е нарушен чл. 6 ЕКПЧ по отношение на жалбоподателя и, че сочените от него решения на Съда на ЕС „Пиерсак срещу Белгия“ и „Волков срещу Украйна“, са постановени по казуси с различна фактическа обстановка, а освен това законодателната уредба в посочените страни е твърде различна в сравнение с националната. Като краен правен извод е прието, че поведението на привлеченото към дисциплинарна отговорност лице е несъвместимо с етичните правила, широкото разгласяване сред обществото на факти от компрометирания начин на избора му за член на

ВСС накърняват доверието и престижа, както на самото лице, така и на съдебната система.

За уронване престижа на съдебната власт, ВСС е наложил наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ и на съдия в Районен съд – Раднево, който е наказан за това, че е написал и изпратил лично писмо на министъра на вътрешните работи, в качеството му и на ръководител на политическа партия, с което е декларирал своята оценка, привързаност и желание за подкрепа и следване на политиката, която една политическа партия упражнява, като е подпечатал писмото с печата на районния съд.

С определение по адм. дело 12697/2015 г. на ВАС, жалбата на съдията срещу решението на ВСС е оставена без разглеждане поради просрочие, но с определение по адм. дело № 661/2016 г. На ВАС първоинстанционното определение е отменено и делото е върнато на същия състав за продължаване на съдопроизводствените действия по жалбата, т.к. е констатирано, че служителят от районния съд, който е получил съобщението за административния акт, не е упълномощено от жалбоподателя лице и за релевантна се приема датата, на която наказаният на наказания магистрат, лично е връчено решението на наказващия орган.

При разглеждането на делото по същество с решение по адм. дело № 1573/2016 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата срещу решението на ВСС, като е приел, че с изпратеното писмо до министъра на вътрешните работи е уронил престижа на съдебната власт, т.к. пълният текст на процесното писмо е било публикувано в електронно издание. Наказващият орган е изложил подробни мотиви по отношение на тежестта на нарушението, личността и поведението на съдията и е обосновал необходимост от налагане на най-тежкото наказание.

С решение по адм. дело № 6227/2016 г. на ВАС, петчленен състав е оставено в сила първоинстанционното решение, като е обърнато внимание, че в случая не е погасена давността по чл. 310, ал. 1 ЗСВ, т.к. въпреки, че нарушението се състои в изпращане на писмото до министъра на вътрешните работи, то срокът за образуване на дисциплинарното производство започва да тече от датата на публичното оповестяване на действието, когато настъпват онези негови противоправни последици, които са обективирали в широката публичност нарушението, а с оглед на това и в мултиплицирането на накърняването на престижа на съдебната власт.

По повод провеждани дисциплинарни производства в практиката си през периода от 2013 г. до 2017 г. ВСС е постановил по отношение на две предложения за налагане на дисциплинарно наказание „дисциплинарно освобождаване от длъжност“ две решения, с едно от които е спрял дисциплинарното производство срещу съдия в ОС – Благоевград до приключване на образуваната преписка пред КЗД с влязъл в сила административен акт, а с другото решение, не е образувал дисциплинарно производство на временно отстранен от длъжност на основание чл. 230, ал. 2 ЗСВ административен ръководител на СГС.

При обжалване на решението на ВСС, с което е спрял производството по дисциплинарното дело, водено срещу съдия в ОС – Благоевград, пред ВАС, с определение по адм. дело № 2582/2014 г., тричленният състав е отменил административния акт. Прието е, че нито в оспореното решение, нито в решението на ДС, са изложени фактически обстоятелства, които да са обосновават преценката за наличие на отношения на преюдициалност (чл. 59, ал. 2, т. 4 АПК). При липса на мотиви в административния акт, съдът не е намерил и връзка на преюдициалност между решението на КЗД по образуваната преписка и решението на ВСС по образуваното дисциплинарно производство против съдията от ОС – Благоевград. При формиране на изводите си относно релевантните факти и обстоятелства за дисциплинарната отговорност на магистрата, ВСС може да прави преценка дали отказът да му бъде разрешен отпуск за изпълнение на функциите на международен съдия в мисията на ЕС по Върховенството на закона в Република Косово, е обоснован от обективни критерии или почива на дискриминационни критерии от страна на административния ръководител и съответно на лицата и органите, изразили становища по въпроса за разрешаването на процесния отпуск и/или са постановили посочените в жалбата до КЗД актове.

Определението по адм. дело № 2582/2014 г. на ВАС е влязло в сила, т.к. потвърдено с определение по адм. дело № 13603/2014 г. на ВАС, петчленен състав. Касационната инстанция, обаче, не е споделила изводът за немотивираност на административния акт. Приет е за правилен обаче изводът на първата съдебна инстанция, че липсва хипотезата на чл. 54, ал. 1, т. 5 АПК, т.к. анализът на характера, предмета, целите и последиците на двете съпоставяни производства навежда на извода, че производството пред КЗД не е преюдициално по отношение на воденото от ВСС такова.

При преценка на законосъобразността на решението на ВСС, с което не е образувано дисциплинарно производство за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ на временно отстранената от длъжност административен ръководител на СГС, ВАС, шесто отделение с определение по адм. дело № 5340/2015 г. е отменил административния акт и е върнал материалите по преписката на ВСС за продължаване на производството чрез извършване на дължимите административно производствени действия. Съдът е приел, че обективната или субективна невъзможност за доказване на определени факти (СРС) или обстоятелство (действие по издаване разрешение за използване на СРС), не представляват пречка за образуване на дисциплинарно производство, като при образуването му следва да се изяснят евентуално съществуващите противоречия или несъответствието в предложението на министъра на правосъдието, и при преценка на тяхната значимост, ВСС може да не наложи наказание. Същите са изводите на съда и по отношение на преценката дали твърдените нарушения са свързани с произнасянето на съдията по същество, т.е. дали действията и бездействията му попадат в обхвата на функционалния му имунитет или са извършени извън неговата правораздавателна компетентност и в нарушение на служебните му задължения. Определението на първоинстанционния съд е влязло в сила, т.к. жалбите на ВСС и на магистрата са приети за недопустими с определение по адм. дело № 11693/2015 г. на ВАС, по съображения, че бидейки издател на оспорения административен акт, ВСС няма право на жалба в производство по чл. 197 АПК, а магистратът не е бил страна в административното производство.

С решение по протокол № 47/17.09.2015 г. ВСС е наложил дисциплинарно наказание по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ на съдия в ОС – Благоевград за нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ, изразяващо се в неявяване на работа, след като административният ръководител на съда, не е разрешил ползването на неплатен отпуск за изпълнение на работа в EULEX KOSOVO, след като съдията е ползвал такъв отпуск за периода от 22.10.2012 г. до 30.06.2013 г., както и 4 години преди това.

С решение по адм. дело № 13173/2015 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата срещу решението на ВСС, като се е мотивирал с това, че при отказ на административния ръководител да продължи неплатен отпуск, съобщаването на този отказ, поканата до магистрата да се яви на работа на 01.07.2013 г. и неявяването, както на този ден, така и

практически за един продължителен период от време (от 2006 г.), представлява виновно неизпълнение на служебни задължения. Съществуващото мандатно правоотношение между магистрата и EULEX KOSOVO произтича от договор, сключен между него и ръководителя на мисията, по който договор нито българската държава, нито ВСС като висш административен орган на съдебната власт, са страни. Не са установени нарушения на чл. 6 ЕКПЧ, т.к. съдията е упражнил своя избор и при липса на разрешен неплатен отпуск, отново да не изпълнява задълженията си в ОС – Благоевград, а проявява желание да работи в EULEX KOSOVO, като в българското законодателство липсва възможност за удовлетворяване на подобно искане.

С решение по адм. дело № 1013/2017 г. ВАС, петчленен състав е потвърди първоинстанционното съдебно решение. Позовавайки се на чл. 160, ал. 2, във вр. с чл. 339 КТ касационната инстанция е приела, че само за еднократно ползване на неплатен отпуск до една година на магистрат, който е в правоотношение с институция на ЕС, извън случаите по чл. 120а КТ, с ООН, с ОССЕ, с ОСАД или с други международни правителствени организации, е налице задължение на административния ръководител да удължи неплатения отпуск. В случая предвид периода от време, през който магистратът е бил в неплатен отпуск поради обучение и работа в мисия на ЕС, повече от една година, за административния ръководител не е съществувало вече задължение по чл. 160, ал. 2 КТ да разреши искания неплатен отпуск да следващ период от време от 01.07.2013 г. до 14.06.2014 г. Според касационната инстанция не е нарушено и правото на личен живот по чл. 8 ЕКПЧ, т.к. жалбоподателката е станала магистрат в съдебната система на страната по своя воля, не в резултат на принуда и въз основа на личен избор е предпочела да упражнява функциите на международен съдия вместо да се върне към служебните си задължения на магистрат към ОС – Благоевград.

При анализа на съдебната практика по налагане на дисциплинарни наказания на магистрати по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ се констатира проблеми, свързани с преценката за наличието на нарушенията по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 3 и т. 4 ЗСВ, с оглед преценката за „системност“ при неспазване на сроковете, предвидени в процесуалните закони, доколкото, както бе изложено по-горе в настоящия преглед, такава е налична при неспазване на сроковете

при поне 3 броя дела. Освен това, когато посоченото нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ е в кумулация с нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ следва да се посочат конкретните нарушения на етичните правила и да има безспорни факти, които да удостоверяват уронване престижа на съдебната власт в случаите на системно неспазване на процесуалните срокове. При неизпълнение на тези изисквания от административния орган и налагане на най-тежкото наказание, за няколко нарушения, които са несъставомерни, то това наказание няма да отговаря на критериите по чл. 309 ЗСВ и съответно на принципа на съразмерност по чл. 6 АПК.

Друг проблем, който се установява, е смесването на лицата, на които е предоставено правото за отправяне на предложение за налагане на дисциплинарно наказание и участието им след това в проверката на фактите и констатациите във връзка с тях и/или съответно в гласуването за налагане на дисциплинарно наказание.

С оглед констатираната противоречива практика, с ТР 7/30.06.2017 г. по тълк. дело № 7/2015 г. на ВАС бе прието, че участието на членовете на ВСС в дисциплинарния състав, когато същите са и вносител на предложение за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 312, ал. 1, т. 4, във връзка с чл. 311, т. 2, б. "в" и чл. 307, ал. 2 ЗСВ за изборните членове на ВСС, и по чл. 312, ал. 1, т. 4 ЗСВ за налагане на дисциплинарно наказание на съдия, прокурор, следовател, на административен ръководител или заместник на административния ръководител, е съществено нарушение на административнопроизводствените правила. С промяната в ЗСВ, обн., ДВ, бр. 62 от 09.08.2016 г. се изключи възможността група членове на ВСС да внасят предложения за образуване на дисциплинарни производства, с което проблемът беше преодолян.

По отношение на извършени от магистрата нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ, за което е наложено най-тежкото наказание, съдебната практика приема, че в случаите, когато тези нарушения са свързани и с повдигнато обвинение за извършено престъпление, следва да се налице безспорни факти за уронване на престижа на съдебната власт, за да се наложи наказанието по чл. 308, ал. 1, т. 6 ЗСВ. Самото започване на наказателно производство, докато то не приключи с влязъл в сила съдебен акт, не е основание за наличието на нарушенията по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 ЗСВ, а трябва да се установи

каква е отношението на обществото по отношение на конкретния случай и има ли негативна нагласа към действията на привлечения магистрат. Следва да се отбележи във връзка с изследваната съдебна практика, че при спиране на вече образувано дисциплинарно производство, на основание чл. 54, ал. 1, т. 5 АПК от административния орган е задължително наличието на реална връзка между другото образувано административно производство и преценката дали административният акт може да бъде издаден и без да се спира производството по дисциплинарното дело.

В периода 2013 г. – 2017 г. ВСС е приел и 12 решения във връзка с дисциплинарната отговорност на магистрати, с които не е образувано дисциплинарно производство, или същото е спряно, или пък не е наложено наказание на дисциплинарно привлеченото лице, поради което тези решения на наказващи орган, ще бъдат обсъдени отделно от горния анализ.

Един от случаите, в които ВСС е оставил без разглеждане като недопустимо предложението, за налагане на дисциплинарно наказание, е на министъра на правосъдието, поради това, че към момента на вземане на решението, е налице висящо административно производство със същия предмет, пред същия орган и с участието на същата страна, във фазата на оспорването.

С определение по адм. дело № 5521/2015 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на министъра на правосъдието по съображения, че е налице хипотезата на чл. 27, ал. 2, т. 2 АПК, т.к. и в двете предложения на министъра са идентични фактическите и правните основания и доказателствата, поради което отказът да бъде разгледано по същество искането за издаване на административен акт е съобразен от ВСС с материалния и процесуалния закон.

Определението на тричленния състав на ВАС е оставено в сила с определение по адм. дело № 10179/2015 г. на петчленен състав.

С решение по протокол № 56/12.11.2015 г. е спряно, на основание чл. 54, ал. 1, т. 5 АПК, производството по друго предложение на министъра на правосъдието за налагане на дисциплинарно наказание на магистрат, до приключване на производството по адм. дело № 6033/2015 г. на ВАС, шесто отделение, с окончателен съдебен акт.

С определение по адм. дело № 13787/2015 г. ВАС, шесто отделение е обявил нищожността на това решение на ВСС и е върнал материалите по

преписката на административния орган за съответно процедиране, съобразно дадените от съда указания. За да постанови този резултат тричленният състав е приел, че решението на кадровия орган е взето без да е налице мнозинство, от 19 присъстващи на заседанието, 9 от членовете на ВСС са гласували „за“ спиране на дисциплинарното производство срещу магистрата. В допълнение съдът е посочил, че процесното решение е взето и в противоречие с влязло в сила определение по адм. дело № 5517/2015 г. на ВАС, шесто отделение, като конкретното произнасяне на ВСС е проведено във връзка именно с това определение, а в него са дадени ясни указания за образуване на дисциплинарно производство.

В периода 2015 г. – 2016 г. по повод извършени проверки на ИВСС са направени няколко предложения за налагане на дисциплинарни наказания на съдии за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 1, т. 2, както и по т. 4 и т. 5 ЗСВ, които ВСС е счел за неоснователни, поради липса на извършени нарушения от магистратите.

С решение по протокол № 8/19.02.2015 г. ВСС е приел, че председателят на РС – Ловеч, не е извършил дисциплинарно нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 ЗСВ, изразяващо се в неспазване на предвидените по чл. 308, ал. 2 и чл. 340, ал. 1 НПК срокове за решаване и изписване на 79 броя дела, като забавата е от 16 дни до 6 месеца.

С решение по адм. дело № 3341/2015 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на ИВСС, т.к. в предложението е посочено, че забавените актове са 45 % от всичките, постановени от съдията, а в действителност се е установило, че процентното отношение е възприето единствено на база актовете по същество за две години. При изчисляване на процентното съотношение просрочените от общо свършените за две години дела е 15.6 %. Освен това съдът е счел, че не са взети предвид и задълженията на съдията в качеството му на административен ръководител, а прекратеното поради изтичане на давност наказателно административно производство е установено, че не е по вина на районния съд. Предвид голямата натовареност на магистрата и обективната невъзможност за постановяване на всички актове в срок и с оглед това, че не са взети предвид и критериите по чл. 194б, ал. 1, т. 2 ЗСВ за оценка на административен ръководител, тричленният състав е достигнал до извод за законосъобразност на решението на ВСС.

С решение по адм. дело № 11197/2015 г. на петчленен състав, посоченото по-горе решение на ВАС, шесто отделение е оставено в сила,

като касационната инстанция е приела, че не е доказано обективно несъответствие между правно дължимото и фактически осъщественото поведение, допуснато виновно от съдията поради умисъл или небрежност.

С решение по протокол № 18/04.10.2016 г. ВСС е приел, че съдия в СГС не е извършила нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 1 и т. 2 ЗСВ, изразяващо се в неизписване на съдебните актове в сроковете посочени в процесуалните закони, като забавата е от 3 месеца до 1 година и 7 месеца, и не е наложено дисциплинарно наказание.

С решение по адм. дело № 12420/2016 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на ИВСС срещу това решение, като е посочил, че магистратът е работил в най-натовареният състав на СГС, който има заварени 600 въззивни дела, и въпреки това не е спряно разпределението на нови дела, което ръководството на съда е предприело по отношение на други натоварени състави в СГС. Делата в този състав са били с изключителна фактическа и правна сложност, но въпреки това отменените актове на съдията са от 2.4 % до 3.8 %. ВСС е отчетел, че разпределените на магистрата дела са повече, отколкото физически може да разгледа магистрата, и предвид справката за постановените дела (1228 бр.), непрекъснатата работа (включително и по време на отпуск), negliжирането от страна на ръководството на СГС на тази натовареност, не е налице субективен елемент по отношение на установените забавяния. В допълнение следва да се отбележи, че съдията е имал и проблеми от лично естество, като до постановяване на съдебното решение са изписани всички дела, фигуриращи в предложението на ИВСС.

С друго решение на СК на ВСС, отново не е наложено дисциплинарно наказание на съдия в СРС за извършено нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1 и т. 2 ЗСВ (ДВ, бр. 62 от 09.08.2016 г.), изразяващи се в системно неспазване на процесуалните срокове по чл. 243-244, чл. 308 и чл. 340 НПК и неоправдано забавяне на производството по 13 дела, по направено от ИВСС предложение.

С решение по адм. дело № 11950/2016 г. ВАС е отхвърлил жалбата на ИВСС по съображения, че количественият и качественият анализ, видовете дела, разпределени за разглеждане в определен срок и натовареност с участие в открити съдебни заседания, в действителност води до извод за натовареност, която като обективен факт е предопределила в съчетание с лична организация на работа и здравословно състояние, недобрите резултати на привлечения съдия. Наред с това се е

установило и критично отношение към тези недобри резултати и неспособност за промяна на създаденото положение без намеса на ръководството на съда, за което в случая магистратът е следвало да бъде подпомогнат в своята работа, а не да бъде наказван.

С решение по протокол № 18/04.10.2016 г. СК на ВСС е приела, че съдия в СГС не е извършил нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 1, т. 2, т. 4 и т. 5 ЗСВ (ДВ, бр. 62 от 09.08.2016 г.), изразяващи се в ненаписване на съдебните актове по 85 дела, като забавата е от 11 месеца до 1 година и 3 месеца, и не е наложено наказание на магистрата.

С решение по адм. дело № 11948/2016 г. ВАС, шесто отделение е отхвърлил жалбата на ИВСС по съображения, че констатираната забава при постановяване на съдебните актове е свързана с високата натовареност на състава, в който е заседавал магистрата, тежестта на делата, както и проблеми от лично естество. Към момента на постановяване на дисциплинарното решение няма съдебни актове, които да не са обявени от привлечения магистрат. Съдът не е констатирал виновно поведение по отношение на нарушението по чл. 307, ал. 3, т. 1 ЗСВ, поради което не може да се приеме, че е налице фактическият състав, който да се определи като дисциплинарно нарушение по смисъла на чл. 307, ал. 2 ЗСВ.

С друго решение на СК на ВСС отново не е наложено дисциплинарно наказание на съдия в РС – Ботевград за извършени нарушения по чл. 307, ал. 3, т. 1 и т. 2 ЗСВ (ДВ, бр. 62 от 09.08.2016 г.), изразяващи се в системно неспазване на сроковете, предвидени в НПК по 152 броя дела, както и действия и бездействия, с които неоправдано е забавил производството по 10 дела.

С решение по адм. дело № 12054/2016 г., ВАС, шесто отделение, е отхвърлил жалбата на ИВСС срещу решението на СК на ВСС, т.к. е установено, че е допусната грешка от предложителя и забавата касае 99 броя дела, а 52 от тези дела са постановени в 3 – месечният срок, който се приема за „разумен“ за натоварен съд, какъвто е СРС. Неадминистрирането на жалби и протести по 10 броя дела, не представлява нарушение по чл. 307, ал. 3, т. 2 ЗСВ, защото съдията е бил командирован в СГС, и той е имал задължението само да довърши започнатите дела. Магистратът е бил и в тежко здравословно състояние, което е допринесло за забавянето при изписване на мотивите към присъдите, поради което в случая не се установява виновно поведение и negliжиране на работата му. Към момента на приключване на

дисциплинарното производство, съдията е изписал всички мотиви по делата, присъстващи в предложението на ИВСС.

С решение по протокол № 36 от заседанието на ВСС, проведено на 13.09.2012 г. ВСС не е наложил наказание на прокурор в РП – Исперих за нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 и т. 4 от ЗСВ. С решение по адм. дело № 13272/2012 г. жалбата на административния ръководител на РП – Исперих срещу решението на ВСС е отхвърлена поради това, че за сочените в предложението му нарушения е изтекла давността по чл. 310, ал. 1 ЗСВ.

С решение по протокол № 2/15.01.2015 г. ВСС е отхвърлил предложението на административния ръководител на ОС – Благоевград за налагане на дисциплинарно наказание на административния ръководител на РС – Благоевград, поради извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ, изразяващи се в нарушаване на т. 8.1 КЕПБМ.

С решение по адм. дело № 1553/2015 г., Върховният административен съд, шесто отделение е отхвърлил жалбата на административния ръководител на ОС – Благоевград с аргумент, че в качеството на административен ръководител на РС – Благоевград, съдията е била длъжна да вземе отношение по командироването, отпуска, болничните листове и други проблеми относно подчинения ѝ съдия в районния съд, който не изпълнява служебните си задължения. Съдът е приел, че правилото по т. 8.1 КЕПБМ задължава административния ръководител да се отнася с уважение и зачитане на личното достойнство на магистратите, но и да не допуска привилегироване. Относно становището на Комисията по професионална етика при ОС – Благоевград, съдът е изложил, че то няма обвързващ характер.

С решение по адм. дело № 8731/2015 г. ВАС, петчленен състав е оставено в сила решението на тричленния състав, като е отбелязано, че няма данни действията на административния ръководител на РС – Благоевград, по отношение на съдия от същия съд, както и водената между тях кореспонденция да осъществява нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ. Председателят на съда не е проявил неуважение към подчинената ѝ и не е засегнала личното ѝ достойнство, а поведението ѝ е било насочено към подобряване на работата в районния съд.

С решение по протокол № 13/10.03.2016 г. ВСС не е наложил наказание на съдия в СРС за извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 3 ЗСВ, изразяващо се в следното: на 18.06.2015 г. въпреки налична забрана и предупредителни знаци, съдията е паркирал личния си автомобил в

строящия се служебен паркинг, а когато председателят на съда му наредил да премести автомобила, отговорил с неприлични фрази и закани, които били чути от служителите на строителната фирма.

С решение по адм. дело № 3897/2016 г. ВАС шесто отделение е отхвърлил жалбата на административния ръководител, поради това, че не е установено виновно нарушаване на КЕПБМ от страна на магистрата, с оглед липсата на доказателства, че забраната е нарушена съзнателно, или с намерение да се възползва неправомерно от служебното си положение. Непремереното му поведение в голяма степен е било предизвикано от неприемливия начин, по който съдията е бил извикан да премести автомобила си по време на съдебно заседание.

С решение по протокол № 19/09.04.2015 г. ВСС не е образувал дисциплинарно производство за налагане на дисциплинарно наказание на следовател в Следствен отдел в СГП за извършени нарушения по чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ.

С решение по адм. дело № 5517/2015 г. е отменил решението на ВСС и е върнал материалите по преписката на административния орган за продължаване на производството чрез извършване на дължимите административнопроизводствени действия, указани в мотивите на решението. Съдът е приел, че незаконосъобразно колегиалният орган е счел, че е изтекъл давностният срок по чл. 310, ал. 1 ЗСВ, т.к. същият започва да тече от момента, в който действията, с които магистратът е уронил престижа на съдебната власт, са станали общо достъпни, т.е. след постановяване на решение на ВКС, с което е влязла в сила присъдата срещу магистрата. С влизане в сила на присъдата се потвърждават характерните за съдебните актове правни последици. При висящо съдебно производство публикациите в медиите не са доказателство за достоверност, поради което не може да се приеме, че срокът по чл. 310 ЗСВ е започнал да тече от първите публикации в медиите.

С решение по протокол № 55/05.11.2015 г. ВСС не е наложил дисциплинарно наказание на прокурор в РП – Горна Оряховица по направено от ИВСС предложение за извършено нарушение по чл. 307, ал. 4, т. 5 ЗСВ, изразяващо се в следното: не е осъществил организационно ръководство на дейността на администрацията на Районна прокуратура – Горна Оряховица за периода от встъпването му в длъжност на 19.10.2010 г. до м. януари 2013 г., като не е разпоредил в този период да бъде извършена инвентаризация на помещенията, в които се съхранява архива на

прокуратурата, с което действие е нарушена разпоредбата на чл. 42, ал. 1 от ЗНАФ; не е осъществил контрол върху работата на административния секретар и администрацията за правилната организация на деловодната дейност и документооборота в РП – Горна Оряховица, което е довело до липса на организация по описване на всички постъпващи дела и въвеждането им в УИС, с което са нарушени разпоредби от ПОДАПРБ, Ръководството за работа с унифицираната информационна система на ПРБ и Инструкцията за деловодната дейност и документооборота в ПРБ; не е осъществил контрол върху служителите, въвеждащи данни в УИС на ПРБ; не е осъществил контрол върху работата на административния секретар и администрацията за правилната организация на деловодната дейност и документооборота, което е довело до неизпращане на преписи от постановления за прекратяване на правоимащите лица, в пряко нарушение на разпоредбата на чл. 243, ал. 3 НПК.

С решение по адм. дело № 13178/2015 г. на ВАС, шесто отделение, това решение на ВСС е обявено за нищожно и делото е върнато като преписка на административния орган за вземане на ново решение. Съдът е приел, че административният акт е приет, без необходимото мнозинство от 13 гласа, тъй като „за“ предложението са гласували 11 члена на колективния орган.

Решението е отменено с решение по адм. дело № 5701/2016 г. на ВАС, петчленен състав и делото е върнато на друг състав на същия съд за ново разглеждане. Касационната инстанция е изложила, че ВСС е приел решението си съобразно разпоредбата на чл. 320, ал. 1 ЗСВ, т.к. административният орган не е обвързан от предложението на дисциплинарния състав, и когато не се постигнат 13 гласа „за“ приемане на решение за налагане на предложеното от дисциплинарния състав наказание, решението на органа следва да бъде „не налага дисциплинарно наказание“, какъвто е процесният случай. В случая не е наложено наказание, поради което не е необходимо квалифицирано мнозинство.

При новото разглеждане на делото от друг състав на ВАС, шесто отделение с решение по адм. дело № 8059/2016 г. е отхвърлена жалбата на ИВСС, в качеството им на предложител за налагане на наказание на магистрата, по съображения, че дисциплинарно привлеченото лице в качеството си на административен ръководител на прокуратурата не е извършила виновно сочените нарушения, които освен всичко друго са и незначителни, предизвикани от извънредна ситуация по вина на бившия

председател на прокуратурата. Няма данни за настъпили вредни последици, причинени от визираните в предложението на ИВСС нарушения, още повече, че действията, които е извършил магистратът с цел справяне със завареното в прокуратурата положение при встъпване в длъжност административен ръководител, по-скоро би следвало да се оценят положително по отношение на работата.

С решение по адм. дело № 2955/2017 г. първоинстанционното съдебно решение е оставено в сила. Касационната инстанция е допълнила, че от фактите по делото са се установили обективни пречки пред магистрата при осъществяване на дейностите по организирането, опазването и текущото използване на документните фондове, научно-техническата обработка на документите и предаването им в държавните архиви в периода от встъпването в длъжност - 19.10.2010 г., до м. януари 2013 г. В случая не е било осъществено приемо-предаване на архива при смяна на ръководството на прокуратурата и е имало липса на персонална обезпеченост на администрацията. Не са констатирани пропуски в работата на административния ръководител на прокуратурата, заел поста от 19.10.2010 г.

Анализът на съдебната практика сочи, че липсват съществени проблеми при вземане на решенията, с които ВСС не образува дисциплинарно производство, спира образуваното такова, както и в случаите, в които не налага дисциплинарно наказание на предложения от административния ръководител или ИВСС магистрат. Следва да се отбележи само, че кадровият орган трябва да спазва изискването за мнозинство при вземане на решенията си, а в случаите, в които не образува дисциплинарно производство, поради изтекла давност по чл. 310, ал. 1 ЗСВ от откриване на нарушението по чл. 307, ал. 4, т. 4 ЗСВ, да съобразява, че началото на срока, започва да тече от момента, в който публикацията в медиите има достоверен характер, а когато се касае за твърдения за извършено от магистрата престъпление, от публичното оповестяване на влязлата в сила присъда.

Настоящият преглед на проведените съдебни производства пред ВАС може да бъде използван за изготвяне на стандарт, способстващ

уеднаквяване на дисциплинарната практика и защита правата на магистратите при ангажиране на дисциплинарната им отговорност.